

Vuokralaisvalintaan vaikuttavat tekijät ja ulkomaalaistaustaisten asunnon hakijoiden asema yksityisillä vuokramarkkinoilla

Raportti vuokranantajille suunnatun kyselyn tuloksista

Vilkama, Veera, *Moniheli ry*

Myllylä, Anna-Leena, *Sininauhasäätiö sr*

Puurunen, Heini, *VVA ry*

Sisällysluettelo

Tiivistelmä	4
Esipuhe	5
1. Johdanto	6
2. Kyselyn tausta ja toteutus	7
3. Kyselyn sisältö	8
4. Vastaajien taustatiedot	8
5. Kyselyn tulokset	10
5.1 Positiivisimmin ja negatiivisimmin vuokralaisvalintaan vaikuttavat tekijät	10
5.2 Monivalintakysymysten vastaukset	11
5.2.1 Taloudellisen tilanteen vaikutus vuokralaisvalintaan	11
5.2.2 Asumishistorian vaikutus vuokralaisvalintaan	12
5.2.3 Perhetilanteen vaikutus vuokralaisvalintaan	13
5.2.4 Henkilökohtaisten tekijöiden vaikutus vuokralaisvalintaan	15
5.3 Ulkomaalaistaustaisiin asunnon hakijoihin liittyvät kysymykset	17
5.3.1 Ulkomaalaistaustaisten hakijoiden ja ulkomaalaistaustaisille vuokraamisen yleisyys eri kaupungeissa	18
5.3.2 Mitkä tekijät vaikuttivat siihen, että vuokranantaja vuokrasi asunnon ulkomaalaistaustaiselle hakijalle?	19
5.3.3 Mitkä tekijät vaikuttavat negatiivisesti vuokralaisvalintaan, jos hakijana on ulkomaalaistaustainen henkilö?	21
5.3.3.1 Kommunikaatio	22
5.3.3.2 Alkuperä yleisesti ja vuokranantajan omat aikaisemmat kokemukset	23
5.3.3.3. Huoli naapureiden suhtautumisesta	24
5.3.4 Mitkä tekijät lisäisivät vuokranantajien valmiutta vuokrata asuntoja ulkomaalaistaustaisille hakijoille?	25
5.4 Välivuokrausmalli	26
5.5 Erot vuokranantajien vastauksissa, kun vastaajat ryhmitellään ulkomaalaistaustaiselle aikaisemmin vuokraamisen perusteella	27
5.5.1 Erot vastaajaryhmien välillä liittyen lyhyeen asumisaikaan Suomessa	27
5.5.2 Erot vastaajaryhmien välillä liittyen etniseen taustaan	28
5.5.3 Erot vastaajaryhmien välillä liittyen alkuperään yleisesti	29
5.5.4 Erot vastaajaryhmien välillä liittyen kielitaitoon	30

6. Ulkomaalaistaustaisten asema yksityisillä vuokramarkkinoilla	
kyselyn vastausten valossa	32
6.1 Heikko kielitaito heikentää osapuolien välistä yhteisymmärrystä ja vaikeuttaa luottamuksen syntymistä	32
6.2 Heikko taloudellinen tilanne heikentää vuokranantajien luottamusta vuokranmaksukykyyn	33
6.3 Vuokra-asuntomarkkinoilla esiintyy syrjintää alkuperän ja etnisen taustan perusteella	34
6.4 Luottamusta vai epäluottamusta	35
7. Kohti yhdenvertaisempia vuokra-asuntomarkkinoita	36
7.1. Suositukset kyselyn pohjalta	37
7.2. Syrjintään tulee puuttua	38
Lähteet	39
Liitteet	40

Tiivistelmä

Tämän raportin aineistona toimineessa kyselyssä selvitettiin yksityisten vuokranantajien vuokralaisvalintaan liittyviä tekijöitä ja yksityisten vuokranantajien suhtautumista ulkomaalais-taustaisiin asunnon hakijoihin Suomessa. Kyselyn toteuttivat Moniheli ry, Sininauhasäätiö sr ja VVA ry yhteistyössä Suomen Vuokranantajien kanssa. Kyselyyn saatiin 364 vastausta.

Kyselyssä käy ilmi, että vuokranantajat kohtaavat ulkomaalaistaustaisia asunnon hakijoita yleisemmin pääkaupunkiseudulla kuin muualla Suomessa. Kaikista kyselyyn vastanneista vuokranantajista 73 %:lla oli kokemusta ulkomaalaistaustaisista asunnon hakijoista ja 45 % vastaajista kertoi vuokranneensa asuntoaan ulkomaalaistaustaiselle henkilölle.

Kyselyn monivalintakysymysten perusteella positiivisimmin vuokralaisvalintaan vaikuttaa pitkäaikaisen asunnon etsiminen, kunnossa olevat luottotiedot, työ, suositus edelliseltä vuokranantajalta ja se, että hakija on opiskelija. Negatiivisimmin vuokralaisvalintaan vaikuttaa vuokravelka, tupakointi, asunnottomuus, Kelan maksusitoumus vuokravakuuteen ja lemmin omistaminen.

Koko kyselyn tulosten perusteella ulkomaalaistaustaisten asunnon hakijoiden eriarvoiseen asemaan vuokramarkkinoilla vaikuttaa erityisesti kolme teemaa: kielitaito, taloudellinen tilanne ja alkuperä tai etniseen vähemmistöön kuuluminen.

Asunnon hakijan ja vuokranantajan välisen yhteisen kielen puute vaikuttaa negatiivisesti vuokralaisvalintaan. Yli puolet vuokranantajista katsoi, että hakijan alkuperällä yleisesti on jonkin verran negatiivista tai negatiivista vaikutusta vuokralaisvalintaan. Noin kolmasosa vuokranantajista katsoi, että hakijan kuuluminen etniseen vähemmistöön on vuokralaisvalintaan jokseenkin tai erittäin negatiivisesti vaikuttava asia.

Työ, maksukyky ja vuokravakuuden maksaminen rahana puolestaan vaikuttivat vuokralaisvalintaan positiivisesti. Puolet vastaajista katsoi, että vuokravakuus Kelan maksusitoumuksella vaikutta jokseenkin tai erittäin negatiivisesti vuokralaisvalintaan.

Tässä raportissa nostetaan esiin suosituksia yhdenvertaisuuden lisäämiseksi vuokra-asuntomarkkinoilla. Suositukset ovat:

1. Matalan kynnyksen monikielistä asumisneuvontaa myös yksityisten vuokranantajien asunnoissa asuvien saataville
2. Välivuokrausmallin pilotointi asunnottomuuden ennaltaehkäisemiseksi
3. Kelan vuokravakuuteen liittyvän maksusitoumuksen kehittäminen
4. Selko- ja monikielistä asumiseen liittyvää materiaalia kaikkien asumisen toimijoiden käyttöön

Syrjintään tulee puuttua ja vahvistaa väestöryhmien välistä luottamusta kaikilla yhteiskunnan osa-alueilla. Yhdenvertaisuuden toteutumista tulee edistää myös vuokra-asuntomarkkinoilla. Äidinkielen, alkuperän tai vierasperäisen nimen ei pitäisi herättää lähtökohtaisesti epäluottamusta, vaan olla neutraali asia.

Esipuhe

“Kotoutumiseen tarvitaan koti. Monihelille ja verkostomme jäsenille ei tule yllätyksenä, että vuokra-asunnon haussa kohdataan syrjintää. Jo yli kymmenen vuoden ajan olemme saaneet tietoa jäsenten, maahanmuuttajataustaisen henkilöstön ja jäsenjärjestöjen kautta tästä ongelmasta. On hyvä, että tästä asiasta on nyt tarkempaa tietoa, jotta meillä on näyttää myös muille, että syrjintää tapahtuu. Tällä hetkellä ihmiset joutuvat käyttämään epävirallisia välittäjiä, joille asunnosta joutuu maksamaan, ja asunnot voivat olla asuinkelvottomia. Kaikista näistä ongelmista päästään sillä, että syrjintään puututaan ja asunnon haussa ihmisiä kohdellaan yhdenvertaisesti.”

Abdirahim Hussein, toiminnanjohtaja, Moniheli ry

”Jokaisella ihmisellä on taustastaan tai elämäntilanteestaan riippumatta oikeus omaan kotiin. Ilman omaa asuntoa olevat joutuvat yhteiskunnassamme monin tavoin huonompaan asemaan. Asunnottomuus kuormittaa henkisesti ja vaikeuttaa omien asioiden hoitamista sekä pahimmillaan altistaa erilaiselle hyväksikäytölle. Olemme asiakastyössämme tunnistaneeet syrjinnän ja ennakkoluulot asunnottomuutta ylläpitäviksi tekijöiksi. Raporttimme kertoo tästä ilmiöstä. Kyselyn tulokset osoittavat, että tausta asettaa Suomeen muuttaneita huonompaan asemaan asuntoa etsiessä. Ilmiö on tunnistettava ja meidän on tehtävä yhdessä töitä sen eteen, että jokainen saisi tarvitsemansa tuen ja kodin. Kuten yleensäkin asunnottomuustyössä, myös syrjinnän ja eriarvoisen kohtelun ratkaisemiseksi tarvitaan sektorirajat ylittävää yhteistyötä. Toivon, että raportti toimii kimmokkeena tähän näkökulmaan pohjautuvalle toiminnalle ja yhteistyölle.”

Kimmo Karvonen, toimitusjohtaja, Sininauhasäätiö

”Syrjintä ja rasismi on osa Suomeen muuttaneiden ja vähemmistöjen synkkää arkea. Ne eivät kuitenkaan näyttäydy ihmisten elämässä vain asunnonsaannin vaikeutena ja muina yksittäisinä kokemuksina. Siksi on tärkeää huomioida, että tiettyjen ryhmien yliedustus asunnottomien joukossa on myös rakenteellisen epätasa-arvon tuottamaa.

Asunnottomien edunvalvontajärjestönä Vva ry haluaa painottaa, että kentän toimijoiden on puututtava syrjintään kaikilla tasoilla sanoin ja teoin. Asunnottomuustilanteessa ihmisen voimavarat eivät aina riitä omien oikeuksien puolustamiseen. Sitä varten järjestöissä tehdään asumiseen ja palveluihin liittyvää edunvalvontaa ja neuvontatyötä. Kenenkään ei pitäisi koskaan joutua kokemaan henkilökohtaisiin ominaisuuksiin – kuten ihonväriin ja alkuperään – perustuvaa eriarvoista kohtelua millään elämän alueella mukaan lukien asuminen, jonka pitäisi olla kaikkien perusoikeus.”

Sanna Tiivola, toiminnanjohtaja, Vva ry

”Jokainen ihminen tarvitsee kodin. Kodin pitää myös olla paikka, jossa voi tuntea olonsa turvalliseksi. Syrjintää vuokramarkkinoilla sen enempää kuin muillakaan elämän osa-alueilla ei pidä hyväksyä. Enemmistö vuokranantajista ei nyt tehdyn kyselyn mukaan syrji vuokralaista sellaisten tekijöiden perusteella, joilla ei ole mitään tekemistä hyvän vuokralaisuuden kanssa. Silti liian moni suhtautuu epäilevästi ulkomaalaistaustaiseen vuokra-asunnon hakijaan, tai suomalaistaustaiselle asunnon vuokraaminen koetaan helpompana. Suomen Vuokranantajat haluaa yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa edistää ennakkoluulojen purkamista ja tukea vuokranantajia kansainvälisen asiakaskunnan palvelemisessa. Yksityisten vuokranantajien kynnystä vuokrata asunto eritaustaiselle asunnonhakijalle voidaan alentaa tarjoamalla esimerkiksi tulkkipalveluja, välivuokramallia tai muuta lisäturvaa asumiseen.”

Sanna Hughes, toiminnanjohtaja, Suomen Vuokranantajat ry

1. Johdanto

Suomen väkiluku kasvaa maahanmuuton kautta, ja väestöennusteiden mukaan vieraskielisten määrä kaksinkertaistuu vuoteen 2040 mennessä. Vieraskielinen väestö keskittyy kasvukeskuksiin. Helsingin seudun asukkaista yli neljännes on väestöennusteen mukaan vieraskielisiä vuonna 2035.

Elämän rakentaminen Suomessa käynnistyy oman asunnon etsimisellä. Monet ulkomaalais-taustaiset kohtaavat tässä haasteita. Etenkin vasta Suomeen muuttaneet ihmiset, jotka eivät vielä puhu suomea tai ole työllistyneet, ovat kohtuuhintaisista asunnoista käytävässä kilpailussa heikossa asemassa.

Syrjinnällä tarkoitetaan tilanteita, joissa ihmistä kohdellaan huonommin kuin muita jonkin hänen henkilökohtaisen ominaisuutensa, kuten alkuperän, kielen, uskonnon, vammaisuuden tai seksuaalisen suuntautumisen perusteella. Syrjintä on Suomessa kielletty yhdenvertaisuuslaissa, ja sen toteutumista valvovat eri viranomaiset. Syrjinnästä tai sen epäilystä voi ilmoittaa viranomaisille, esimerkiksi Yhdenvertaisuusvaltuutetulle.

Jos vuokranantaja kieltäytyy vuokraamasta asuntoaan henkilölle alkuperän, kielen, uskonnon, vammaisuuden tai seksuaalisen suuntautumisen perusteella on kyse syrjinnästä. Vuokra-asuntomarkkinoilla tapahtuvasta syrjinnästä on paljon kansainvälistä tutkimusta, jonka pohjalta tiedetään, että ulkomaalaistaustaisia ja eri vähemmistöryhmiä kohdellaan eriarvoisesti jo henkilön nimen perusteella (esimerkiksi Ruotsissa Ahmad & Hammarstedt 2008, Italiassa Baldini & Federeci 2011, Espanjassa Bosch, Carnero & Farré 2010, Yhdysvalloissa Hanson & Hawley 2011).

Suomessa asiaa on tutkittu vasta vähän. Parhaiten tietoa syrjinnästä vuokramarkkinoilla löydytty Åbo Akademin tutkimuksesta vuodelta 2015. Tutkimuksessa vuokranantajia lähestyttiin suomenkieliseltä, ruotsinkieliseltä sekä arabiankieliseltä kuulostavalla miehen ja naisen nimellä (Öblom & Antfolk 2017). Tutkimuksen tuloksista kävi ilmi, että arabiankieliseltä kuulostavalla miehen nimellä lähetettyihin yhteydenottoihin vastauksia tuli kaikkein vähiten. Arabiankieliseltä kuulostavalla miehen nimellä allekirjoitetuista yhteydenotoista 16 % sai vastauksen vuokranantajilta. Eniten vastauksia saivat suomenkieliseltä naisen nimeltä kuulostavalla nimellä lähetetyt yhteydenotot, joihin vastauksia tuli 42 %:ssa yhteydenotoista. Hakijoiden yhteydenotoissa ei ollut muuta eroa kuin nimi. Tutkimuksessa havaittiin siis asunnon hakijoiden erilaista kohtelua, joka perustui etniseen taustaan sekä sukupuoleen.

2. Kyselyn tausta ja toteutus

Moniheli ry, Sininauhasäätiö ja Vva ry tekevät töitä asunnottomuuden ja asumisen parissa. Monen asiakkaamme on ollut vaikea löytää asuntoa. He lähettävät asuntohakemuksia, mutta eivät saa niihin mitään vastausta.

Tämän kyselyn tavoitteena oli ymmärtää paremmin yksityisten vuokranantajien vuokralaisvalintaan vaikuttavia tekijöitä. Kyselyssä oltiin kiinnostuneita myös mahdollisista tiedostettuun tai tiedostomattomaan syrjintään asukasvalinnoissa johtavista tilanteista. Vuokranantajien näkemyksiä tästä näkökulmasta ei ole aiemmin kartoitettu.

Kyselyssä kerättiin tietoa asunnon hakijan taloudellisen tilanteen, asumishistorian, perhe-tilanteen ja henkilökohtaisten tekijöiden vaikutuksesta vuokralaisvalintaan. Tämän lisäksi kysyttiin vuokranantajien aiemmista kokemuksista ulkomaalaistaustaisista asunnon hakijoista.

Avoimien kysymysten kautta kysyttiin lisäksi niitä perusteita, jotka ovat vaikuttaneet vuokraamispäätökseen juuri ulkomaalaistaustaisten henkilöiden kohdalla. Kyselyn kysymykset löytyvät liitteestä 6.

Nämä kysymykset valittiin, koska kyselyllä haluttiin vuokralaisvalinnan lisäksi ymmärtää paremmin, miksi ulkomaalaistaustaiset asunnon hakijat ovat eriarvoisessa asemassa vuokra-asuntomarkkinoilla, eivätkä saa vastauksia yhteydenottoihinsa.

Moniheli ry, Sininauhasäätiö ja Vva ry toteuttivat kyselyn yhteistyössä Suomen Vuokranantajien kanssa. Kyselyn kohderyhmänä olivat yksityiset vuokranantajat Suomessa. Kysely toteutettiin verkossa SurveyMonkey-alustalla jaetulla kyselylomakkeella elo–syyskuun 2021 vaihteessa. Kyselylomake oli auki kahden viikon ajan. Kysely toteutettiin vain suomenkielisenä.

Kyselyn linkkiä jaettiin Suomen Vuokranantajien viestintäkanavissa. Kyselyyn vastasi 364 vuokranantajaa.

3. Kyselyn sisältö

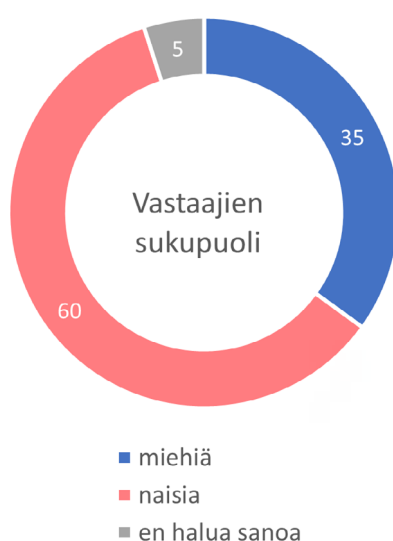
Kyselyssä selvitettiin neljän eri osa-alueen eli asunnon hakijoiden taloudellisen tilanteen, asumishistorian, perhetilanteen ja henkilökohtaisten tekijöiden vaikutusta vuokralaisvalintaan sekä vuokranantajien suhtautumista ulkomaalaistaustaisiin asunnon hakijoihin.

Vuokranantajilta kysyttiin, ovatko he kohdanneet ulkomaalaistaustaisia asunnon hakijoita ja vaikuttavatko kielitaitoon (vuokranantajan oma tai asunnon hakijan), alkuperään, naapureihin ja omiin aiempiin kokemuksiin liittyvät seikat negatiivisesti vuokralaisvalintaan, jos asuntoa hakee ulkomaalaistaustainen henkilö, jonka luottotiedot ovat kunnossa.

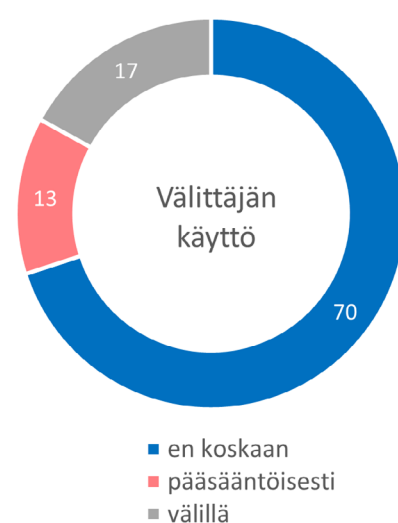
Kyselyssä kysyttiin lisäksi, ovatko vuokranantajat vuokranneet asuntojaan ulkomaalaistaustaisille. Kyselyn avoimissa kysymyksissä kysyttiin, mitkä tekijät ovat vaikuttaneet ulkomaalaistaustaisille asunnon hakijoille vuokraamiseen ja siihen, että vuokranantaja on jättänyt asunnon vuokraamatta ulkomaalaistaustaiselle hakijalle. Tämän lisäksi kysyttiin, mitkä tekijät lisääisivät vuokranantajien oman näkemyksen mukaan heidän halukkuuttaan vuokrata ulkomaalaistaustaisille sekä sitä, miten vuokranantajat suhtautuvat välivuokrausmalliin. Lisäksi kysyttiin vastaajien taustatietoja.

4. Vastaajien taustatiedot

Kyselyyn vastasi 364 vuokranantajaa. Vastaajista 60 % oli naisia, 35 % miehiä ja loput eivät halunneet ilmoittaa sukupuoltaan (kuvio 1). Kyselyyn vastanneista vuokranantajista selkeä enemmistö valitsi vuokralaisensa aina itse. Vastaajista reilu kaksi kolmasosaa kertoi, ettei koskaan käytä välittäjää, 13 % vastaajista vastasi pääsääntöisesti käyttävänsä välittäjää ja 16 % vastasi käyttävänsä välittäjää välillä (kuvio 2).

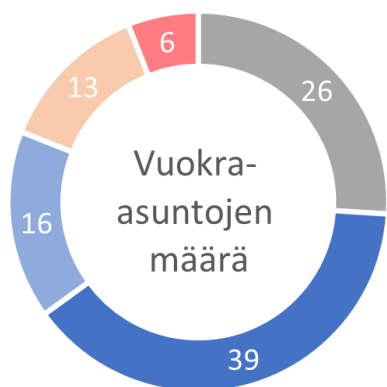

Kuvio 1. Vastaajien sukupuoli, prosentteja vastaajista.

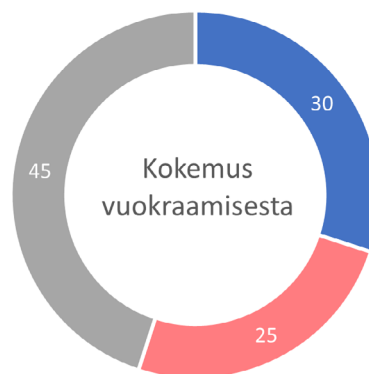

Kuvio 2. Välittäjän käytön yleisyys asuntojen vuokraamisessa, prosentteja vastaajista.

Kyselyyn vastasi vain yhtä asuntoa vuokraavia vuokranantajia sekä yli 11 asuntoa vuokraavia toimijoita. Yleisintä oli, että vuokranantajalla oli vuokralla 2–3 asuntoa (kuvio 3). Lähes puolet eli 45 % kyselyyn vastanneista vuokranantajista oli toiminut yli 10 vuotta vuokranantajana. Yksi kolmasosa vastanneista oli toiminut vuokranantajana alle 5 vuotta ja yksi neljäsosa 6–10 vuotta (kuvio 4).

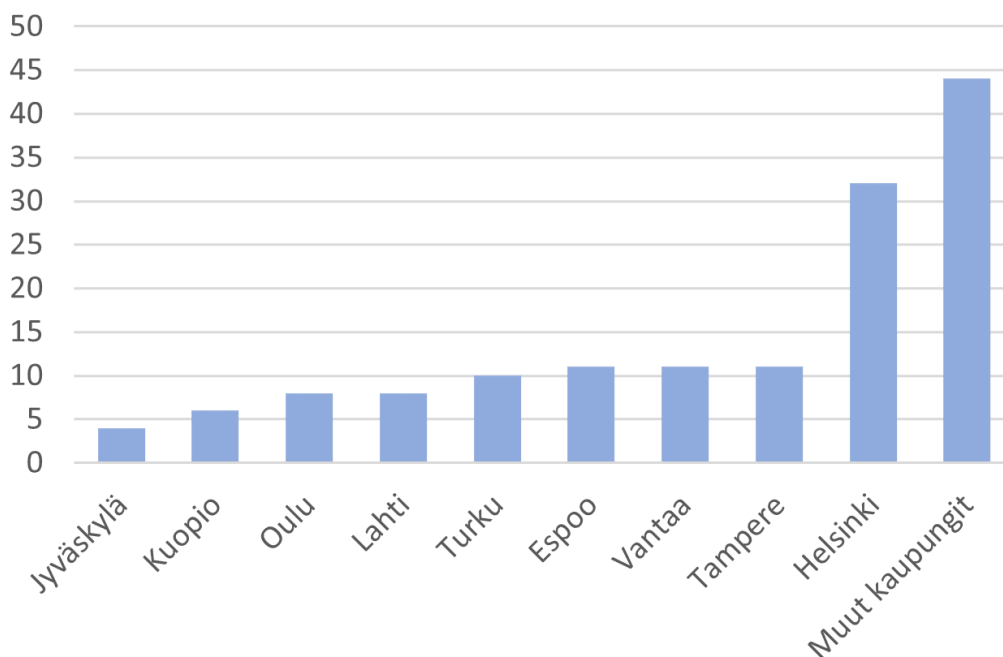
- 1 asunto
- 2-3 asuntoa
- 4-5 asuntoa
- 6-10 asuntoa
- yli 11 asuntoa

- alle 5 vuotta
- 6-10 vuotta
- yli 10 vuotta

Kuvio 3. Vastaajien vuokraamien asuntojen määrät, prosentteja.

Kuvio 4. Vastaajien kokemus vuokranantajana toimimisesta, prosentteja.

Kuvio 5. Kaupungit, joissa vastaajat vuokrasivat asuntoja, vastaukset prosentteja vastaajista. Yhdellä vastaajalla saattoi olla asuntoja monessa eri kaupungissa, joten yhteenlaskettu määrä ei ole 100.

Kyselyyn vastattiin eri puolilta Suomea. Kolmasosalla vastaajista oli vuokra-asuntoja Helsingissä (32 %). Vastaajilla oli asuntoja vuokralla myös Espoossa, Vantaalla, Tampereella, Turussa, Lahdessa, Oulussa, Kuopiossa ja Jyväskylässä. Vastaajista 44 % vuokrasi asuntoja myös muissa kuin edellä mainituissa kaupungeissa (kuvio 5).

Vastaajien yleisimmät ammattiryhmät olivat ylempi toimihenkilö (32 % vastanneista), eläkeläinen (25 % vastanneista), yrittäjä tai muu ammatinharjoittaja (11 % vastanneista) ja alempi toimihenkilö (11 % vastanneista).

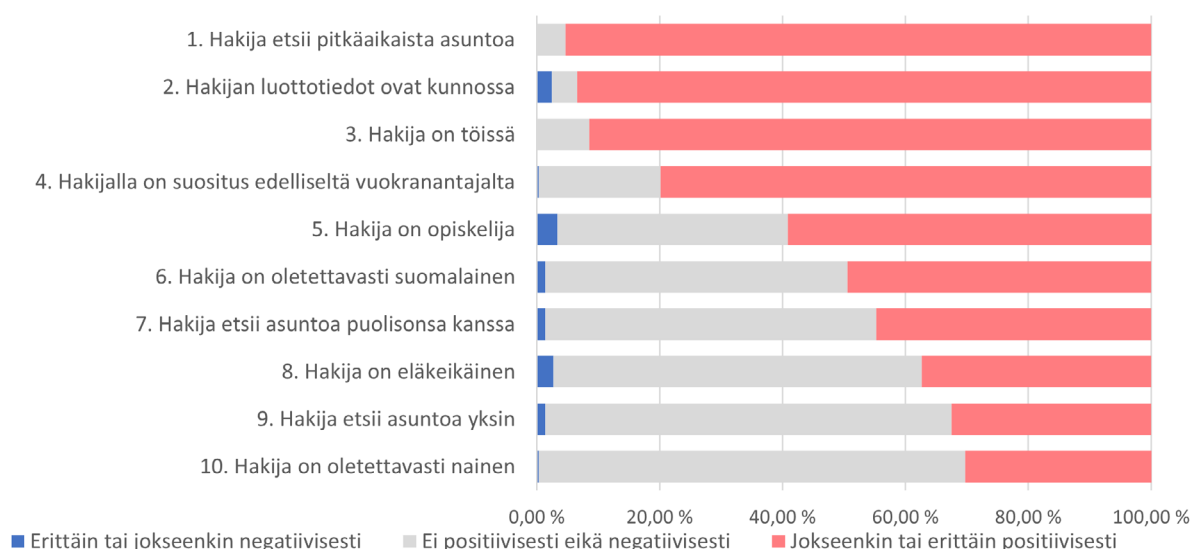
Vastaajista 99 % oli Suomen Vuokranantajien jäseniä.

5. Kyselyn tulokset

Kyselyn monivalintakysymyksissä kysyttiin taloudellisiin seikkoihin, asumishistoriaan, perhetilanteeseen ja henkilökohtaisiin seikkoihin liittyvien tekijöiden vaikutusta vuokralaisvalintaan. Vuokranantajat painottivat asunnon hakijan taloustilanteeseen ja asumishistoriaan liittyviä seikkoja. Perhetilanteeseen ja henkilökohtaisiin tekijöihin liittyvät seikat arvioitiin yleisimmin neutraaleiksi. Näin oli varsinkin kyselyn monivalintakysymyksissä, joissa tekijöiden vaikutusta arvioitiin viisiportaisella asteikolla.

5.1 Positiivisimmin ja negatiivisimmin vuokralaisvalintaan vaikuttavat tekijät

Positiivisimmin vuokralaisvalintaan vaikuttavina tekijöinä kyselyssä nousivat esiin pitkäaikaisen asunnon etsiminen, luottotiedot, työssä käyminen, suositukset edelliseltä vuokranantajalta sekä opiskelijastatus, suomalaisuus, puolison kanssa asunnon etsiminen, eläkeikä, yksin asunnon etsiminen ja se, että hakija on nainen (kuvio 6). Tämä järjestys saatiin, kun laskettiin vastauksissa jokseenkin tai erittäin positiivisesti vuokralaisvalintaan vaikuttavat vastaukset yhteen ja järjestettiin kaikki vastaukset suuruusjärjestykseen.

Kuvio 6.10 positiivisimmin vuokralaisvalintaan vaikuttavaa tekijää

Negatiivisimmin vuokralaisvalintaan vaikuttavina tekijöinä kyselyssä nousivat esiin vuokraelka, tupakointi, asunnottomuus, Kelan maksusitoumus vuokravakuuteen, lemmikin omistaminen, lyhyt asumisaika Suomessa, perheen suuri koko (puoliso ja 4 lasta tai enemmän), nuoruus (alle 20-vuotias), etniseen vähemmistöön kuuluminen ja se, että hakijan pukeutuu huomiota herättävällä tavalla (kuvio 7). Tämä järjestys saatiin, kun laskettiin jokseenkin tai erittäin negatiivisesti vuokralaisvalintaan vaikuttavat vastaukset yhteen ja järjestettiin kaikki vastaukset suuruusjärjestykseen.

Kuvio 7.10 negatiivisimmin vuokralaisvalintaan vaikuttavaa tekijää.

5.2 Monivalintakysymysten vastaukset

5.2.1 Taloudellisen tilanteen vaikutus vuokralaisvalintaan

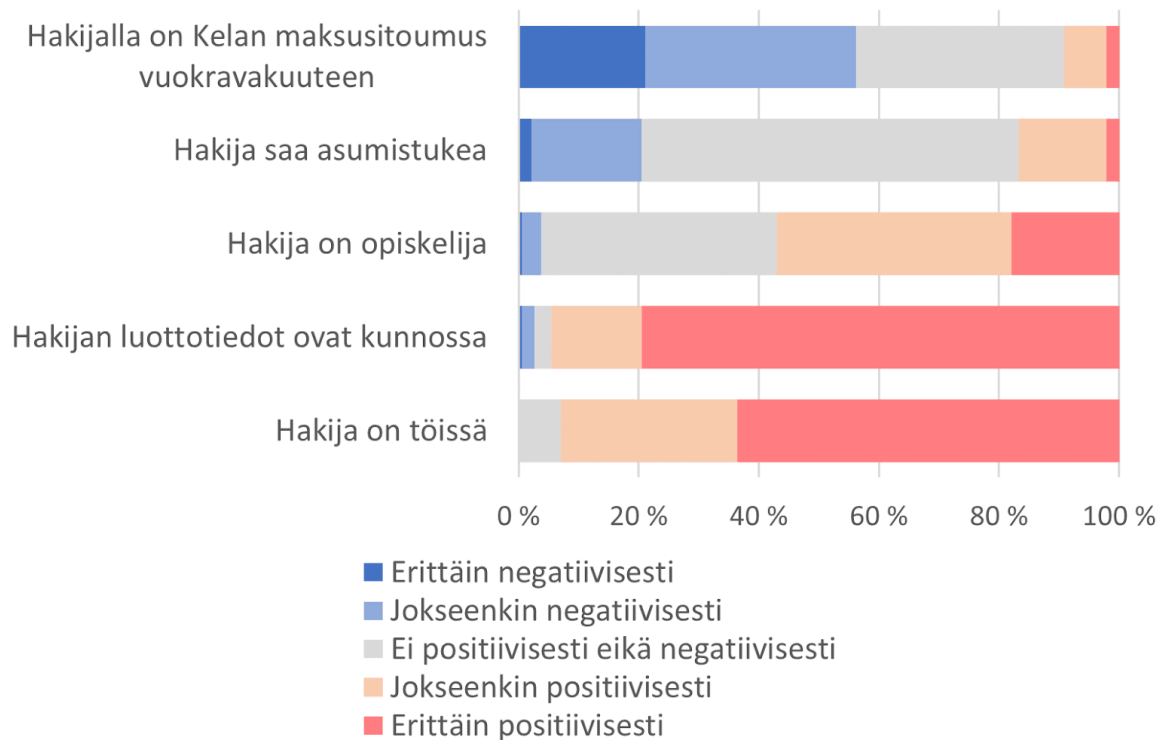
Taloudelliseen tilanteeseen liittyen kyselyssä kysyttiin viiden seikan vaikutusta vuokralaisvalintaan. Nämä seikat olivat henkilön kunnossa olevat luottotiedot, työpaikka, opiskelijastatus, asumistuen saaminen ja Kelan maksusitoumus vuokravakuuteen. Vastausasteikko oli viisiportainen (kuvio 8; liitetaulukko 1).

Kyselyyn vastanneet vuokranantajat korostivat työn merkitystä sekä kunnossa olevia luottotietoja. Yhdeksän kymmenestä kyselyyn vastanneesta vuokranantajasta piti työssä käymistä ja kunnossa olevia luottotietoja positiivisesti vuokralaisvalintaan vaikuttavana seikkana.

Myös opiskelu nähtiin selkeästi vuokralaisvalintaan positiivisesti vaikuttavana tekijänä. Reilusti yli puolet kyselyyn vastanneista vuokranantajista katsoi sen, että hakija on opiskelija, vaikuttavan positiivisesti vuokralaisvalintaan.

Taloudellisista seikoista negatiivisimmin vuokralaisvalintaan vaikutti Kelan maksusitoumus

vuokravakuuteen, jolla yli puolet vastaajista arvioi olevan jokseenkin tai erittäin negatiivista vaikutusta vuokralaisvalintaan. Yksi viidesosa vuokranantajista suhtautui negatiivisesti myös asumistukeen, joskin kolme viidestä katsoi, että asumistuki ei vaikuta vuokralaisvalintaan. (kuvio 8; liitetaulukko 1).

Kuvio 8. Taloudelliseen tilanteeseen liittyvien seikkojen vaikutus vuokralaisvalintaan.

5.2.2 Asumishistorian vaikutus vuokralaisvalintaan

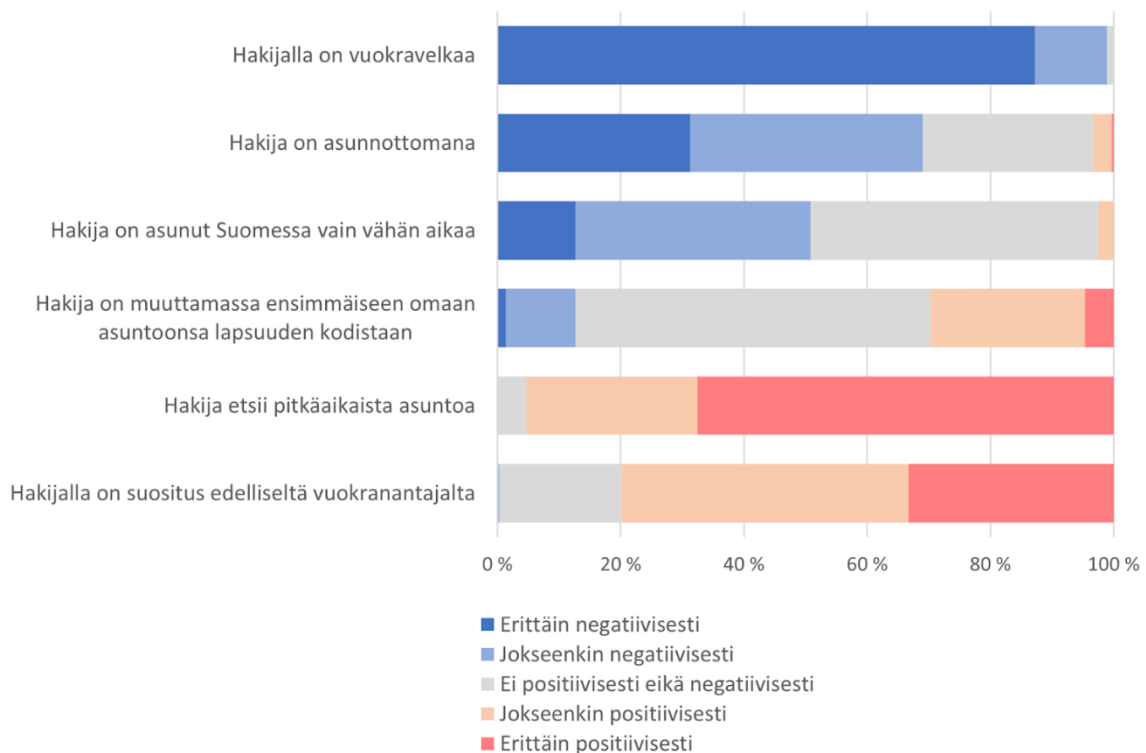
Asumishistoriaan liittyen kyselyssä kysyttiin vuokranantajilta kuuden eri seikan vaikutusta vuokralaisvalintaan. Nämä seikat olivat lapsuudenkodista muuttaminen, Suomessa vain vähän aikaa asuminen, vuokraelka, edellisen vuokranantajan suositukset sekä pitkäaikaisen asunnon etsiminen. Vastausasteikko oli viisiportainen (kuvio 9; liitetaulukko 2).

Näistä positiivisimmin vuokralaisvalintaan vaikuttavina tekijöinä nähtiin pitkäaikaisen vuokra-asunnon etsiminen sekä suositus edelliseltä vuokranantajalta. Kaikki vastaajat näkivät nämä tekijät positiivisesti tai vähintäänkin neutraalisti vaikuttavina seikkoina. Kukaan kyselyyn vastanneista vuokranantajista ei pitänyt näitä negatiivisesti vuokralaisvalintaan vaikuttavina tekijöinä.

Vuokraelka oli asumishistoriaan liittyvistä tekijöistä kaikkein negatiivisimmin vuokralaisvalintaan vaikuttava tekijä. Lähes 90 % kyselyyn vastanneista vuokranantajista piti vuokraelkaa vuokraamispäätöksen kannalta erittäin negatiivisena asiana. Loput pitivät sitä jokseenkin negatiivisena asiana. Neutraalisti vuokraelkaan suhtautui vain yksi prosentti vastaajista.

Yli kaksi kolmasosaa vastaajista piti myös asunnottomuutta vuokralaisvalintaan negatiivisesti vaikuttavana tekijänä.

Puolet vastaajista suhtautui negatiivisesti siihen, että hakija oli asunut Suomessa vasta vähän aikaa. Toisaalta melkein puolet vastaajista piti lyhyttä asumisaikaa neutraalisti vuokralaisvalintaan vaikuttavana tekijänä. Ensimmäiseen omaan kotiin muuttamisen puolet vastaajista näki neutraalisti vuokralaisvalintaan vaikuttavana tekijänä ja kolmasosa jopa positiivisessa valossa. (kuvio 9; liitetaulukko 2).

Kuvio 9. Asumishistoriaan liittyvien seikkojen vaikutus vuokralaisvalintaan.

5.2.3 Perhetilanteen vaikutus vuokralaisvalintaan

Perhetilanteeseen liittyen kyselyssä kysyttiin kuuden seikan vaikutusta vuokralaisvalintaan. Nämä seikat olivat asunnon etsiminen yksin tai puolison kanssa, perheen koko (eli se, että hakijalla on 1–3 lasta tai 4 lasta tai enemmän), yksinhuoltajuus sekä lemmikin omistaminen. Vastausasteikko oli viisiportainen (kuvio 10; liitetaulukko 3).

Kyselyn taustatiedoissa ei kysytty vuokranantajien vuokraamien asuntojen kokoa. Asunnon koko vaikuttaa siihen, kuinka suurelle perheelle on valmis asuntoaan vuokraamaan.

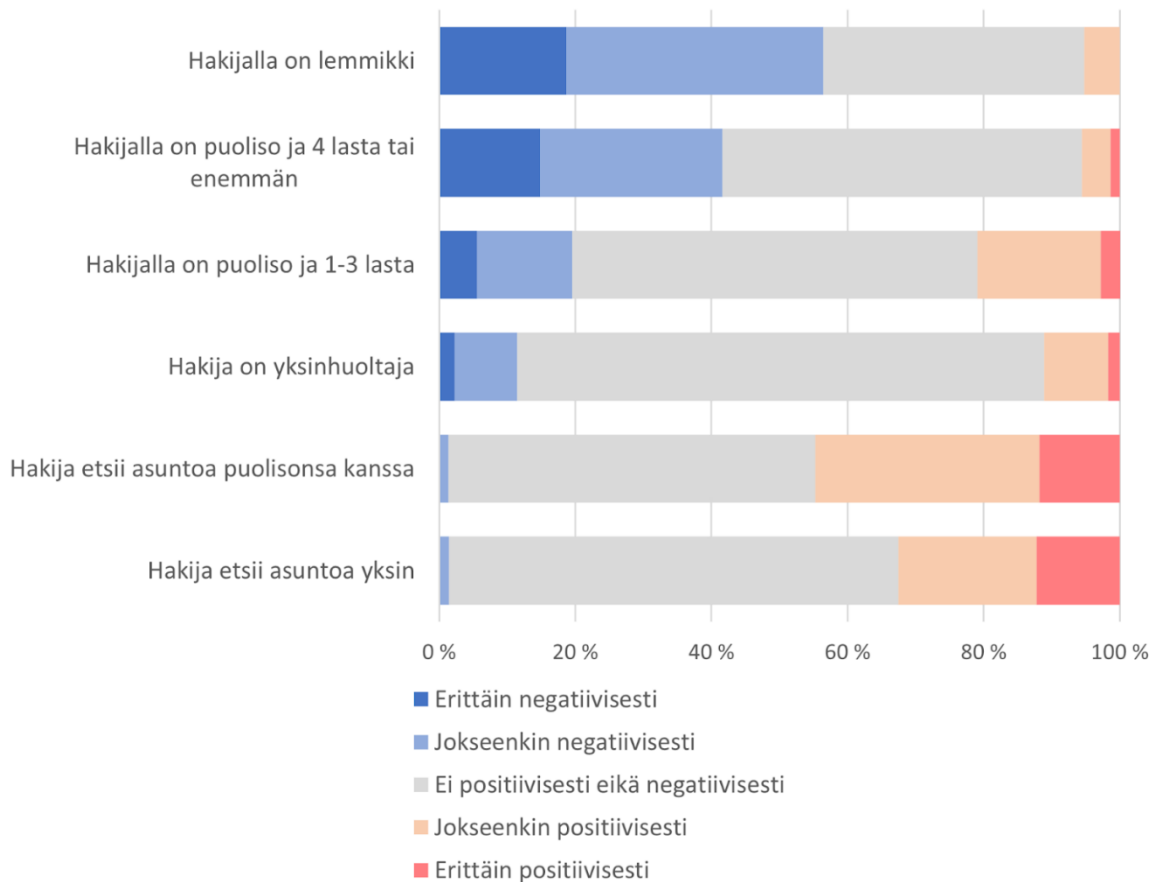
Positiivisimmin suhtauduttiin yksin tai puolisonsa kanssa asuntoa etsiviin asunnon hakijoihin. Puolison kanssa asuntoa etsivät olivat kyselyn vastaajien mukaan perhetilanteen näkökulmasta suosituimpia asunnon hakijoita. Yksin asuntoa etsiviin selvä enemmistö suhtautui neutraalisti. Yksin tai puolison kanssa asunnon etsimisessä ei juurikaan nähty negatiivisesti vuokralaisvalintaan vaikuttavia tekijöitä.

Perhetilanteen vaikutus vuokralaisvalintaan nähtiin vastauksissa yleisesti neutraalina eli enemmistö kyselyyn vastanneista vuokranantajista ilmoitti, että sillä ei ole negatiivista, eikä positiivista vaikutusta vuokrauspäätökseen.

1–3-lapsisiin perheisiin suhtautui neutraalisti lähes kaksi kolmasosaa eli 60 % vastaajista. Yksinhuoltajiin suhtautui neutraalisti kolme neljästä eli 77 % kyselyyn vastanneista vuokranantajista. Loput vastaukset jakautuivat melko tasaisesti negatiivisiin ja positiivisiin vaikutuksiin (kuvio 10).

Yli nelilapsisiin perheisiin suhtautui neutraalisti reilu puolet vuokranantajista. 42 % taas piti suurta perhekokoja jokseenkin tai erittäin negatiivisesti vuokralaisvalintaan vaikuttavana tekijänä.

Yli puolet vastaajista katsoi lemmikeillä olevan negatiivista vaikutusta vuokralaisvalintaan. Neutraalisti lemmikkeihin suhtautui 38 % ja positiivisesti vain 5 % vastaajista. (kuvio 10; liitetaulukko 3)

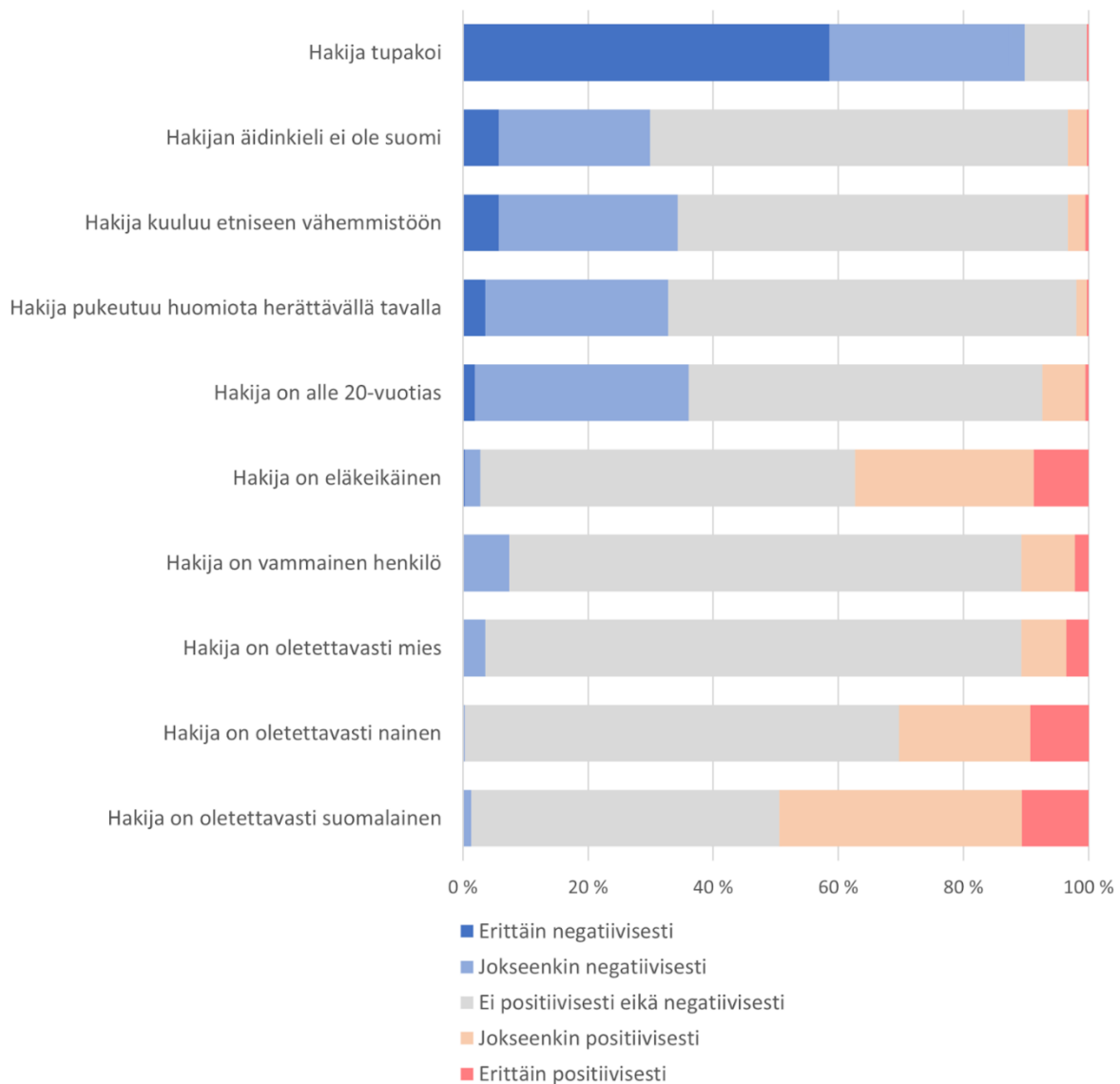
Kuvio 10. Perhetilanteeseen liittyviä tekijöiden vaikutus vuokralaisvalintaan.

5.2.4 Henkilökohtaisten tekijöiden vaikutus vuokralaisvalintaan

Asunnon hakijaan liittyvistä henkilökohtaisista tekijöistä kyselyssä kysyttiin kymmenen seikan vaikutusta. Nämä seikat olivat ikä (alle 20 tai eläkeikäinen), tupakointi, etniseen vähemmistöön kuuluminen, oletettu suomalaisuus, se, että äidinkieli ei ole suomi, oletettu sukupuoli (oletettavasti mies tai nainen), huomiota herättävä pukeutuminen sekä se, että hakija on vammainen henkilö. Vastausasteikko oli viisiportainen (kuvio 11; liitetaulukko 4)

Tupakointi oli henkilökohtaisista tekijöistä selvästi negatiivisimmin vuokralaisvalintaan vaikuttava tekijä. 59 % vastaajista katsoi tupakoinnin vaikuttavan erittäin negatiivisesti ja 31 % jokseenkin negatiivisesti vuokralaisvalintaan. Neutraaliksi tupakoinnin vaikutuksen arvioi vain 10 % vastaajista.

Kaikkia muita tässä kohdassa kysytyjä henkilökohtaisia tekijöitä vähintään 50 % vastaajista piti neutraalisti vuokralaisvalintaan vaikuttavina tekijöinä.

Kuvio 11. Henkilökohtaisten tekijöiden vaikutus vuokralaisvalintaan.

Ikään liittyen kysyttiin suhtautumista siihen, että hakija on eläkeikäinen tai alle 20-vuotias. Vastaajista 60 % piti hakijan eläkeikää neutraalina ja 37 % katsoi eläkeiän vaikuttavan jokseenkin tai erittäin positiivisesti vuokralaisvalintaan. Vastaajista yli puolet katsoi nuoruuden olevan neutraali seikka, mutta 36 % vastasi sen vaikuttavan jokseenkin tai erittäin negatiivisesti vuokralaisvalintaan.

Selkeästi positiivisena pidettiin hakijan oletettua suomalaisuutta. Kaikista vastaajista noin puolet piti oletettua suomalaisuutta neutraalina ja toinen puoli positiivisesti vuokralaisvalintaan vaikuttavana tekijänä. Enemmistö vastaajista, 62 %, piti neutraalina sitä, että hakija kuuluu etniseen vähemmistöön. Kolmasosa kaikista vastaajista suhtautui kuitenkin etniseen vähemmistöön kuulumiseen jokseenkin tai erittäin negatiivisesti vuokralaisvalintaan vaikuttavana asiana. (kuvio 11; liitetaulukko 4).

Myöhemmin raportissa tarkastellaan eri tekijöiden, muun muassa etniseen vähemmistöön kuulumisen, vaikutusta eritellysti sen perusteella, onko vuokranantaja vuokrannut aiemmin ulkomaalaistaustaisille henkilöille vai ei.

Ikään liittyen kysyttiin suhtautumista siihen, että hakija on eläkeikäinen tai alle 20-vuotias. Vastaajista 60 % piti hakijan eläkeikää neutraalina ja 37 % katsoi eläkeiän vaikuttavan jokseenkin tai erittäin positiivisesti vuokralaisvalintaan. Vastaajista yli puolet katsoi nuoruuden olevan neutraali seikka, mutta 36 % vastasi sen vaikuttavan jokseenkin tai erittäin negatiivisesti vuokralaisvalintaan.

Selkeästi positiivisena pidettiin hakijan oletettua suomalaisuutta. Kaikista vastaajista noin puolet piti oletettua suomalaisuutta neutraalina ja toinen puoli positiivisesti vuokralaisvalintaan vaikuttavana tekijänä. Enemmistö vastaajista, 62 %, piti neutraalina sitä, että hakija kuuluu etniseen vähemmistöön. Kolmasosa kaikista vastaajista suhtautui kuitenkin etniseen vähemmistöön kuulumiseen jokseenkin tai erittäin negatiivisesti vuokralaisvalintaan vaikuttavana asiana. (kuvio 11; liitetaulukko 4).

Myöhemmin raportissa tarkastellaan eri tekijöiden, muun muassa etniseen vähemmistöön kuulumisen, vaikutusta eritellysti sen perusteella, onko vuokranantaja vuokrannut aiemmin ulkomaalaistaustaisille henkilöille vai ei.

5.3 Ulkomaalaistaustaisiin asunnon hakijoihin liittyvät kysymykset

“Jos on vähintään yhtä hyvä suomalaistaustainen hakija, otan hänet. Se vain on vaivattomampaa kaikessa suhteessa koko vuokrasuhteen ajan.”

Vuokranantaja, yli 11 vuokra-asuntoa

“Yhteinen kieli (suomi, englanti). Työ- tai opiskelupaikka olleet tärkeitä kaikkien hakijoiden kohdalla kansallisuudesta riippumatta. Lopulta tunne luotettavuudesta ratkaisee aina kuitenkin eniten ja se pohjautuu aina pelkkään intuition.”

Vuokranantaja, 1 vuokra-asunto

Kyselyssä kysyttiin, onko vuokranantajien asuntoihin ollut heidän tietojensa mukaan ulkomaalaistaustaisia asunnon hakijoita sekä ovatko he vuokranneet asuntojaan ulkomaalaistaustaisille.

Kyselyssä tiedusteltiin vuokranantajien suhtautumista kuvitteelliseen tilanteeseen, jossa vuokra-asuntoa hakee oletettavasti ulkomaalaistaustainen henkilö, jonka luottotiedot ovat kunnossa. Vuokranantajilta kysyttiin vaikuttavatko seuraavat kuusi tekijää negatiivisesti vuokrauspäätökseen: hakijan heikko suomen kielen taito, hakijan heikko englannin kielen taito heikon suomen kielen lisäksi, omat valmiudet asioida englanniksi, hakijan alkuperä yleisesti, huoli naapureiden suhtautumisesta ja omat aikaisemmat kokemukset samaa alkuperää olevista vuokralaisista.

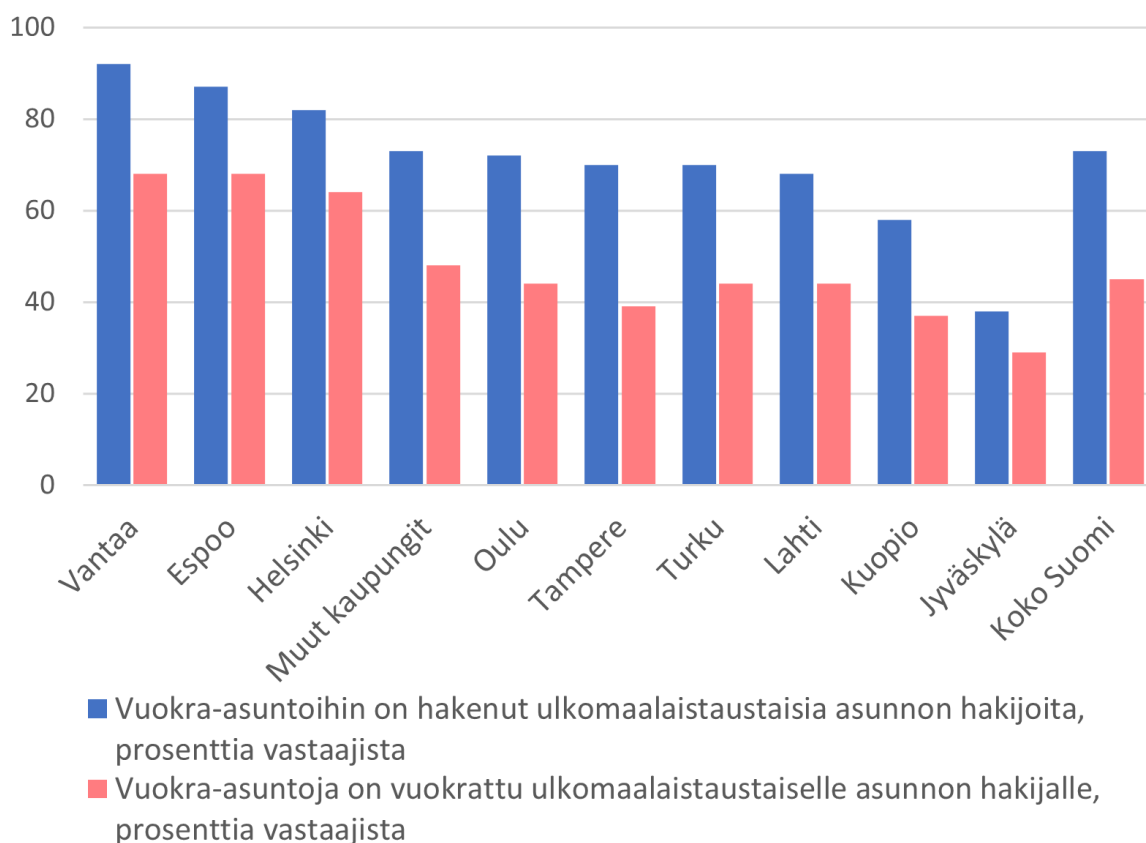
Tämän lisäksi kyselyssä oli neljä avointa kysymystä, joissa tiedusteltiin ulkomaalaistaustaisille vuokralaisille asuntonsa vuokranneilta vuokrauspäätökseen vaikuttaneita tekijöitä. Avokysymyksissä kysyttiin myös niitä tekijöitä, jotka olivat vaikuttaneet siihen, että vuokranantaja ei vuokrannut asuntoaan ulkomaalaistaustaiselle asunnon hakijalle. Vuokranantajilta kysyttiin myös, mitkä tekijät lisäisivät heidän valmiuttaan vuokrata ulkomaalaistaustaisille asunnon hakijoille asuntojaan sekä avoin kysymys, jossa saattoi vielä kertoa vapaasti vuokralaisvalintaan vaikuttavista tekijöistä.

5.3.1 Ulkomaalaistaustaisten hakijoiden ja ulkomaalaistaustaisille vuokraamisen yleisyys eri kaupungeissa

Kaikista kyselyyn vastanneista vuokranantajista 73 %:lla oli kokemusta ulkomaalaistaustaisista asunnon hakijoista. Kaikista kyselyyn vastanneista 45 % kertoi vuokranneensa asuntoaan ulkomaalaistaustaiseksi olettamalleen henkilölle. Kuviossa 12 näkyy kuntakohtainen erittely, josta käy ilmi, että pääkaupunkiseudun kuntien ja muun Suomen välillä on eroa sekä ulkomaalaistaustaisten asunnon hakijoiden että vuokraamisen osalta. Vantaalla vuokranantajista yli 90 % oli kohdannut asunnon hakijoina ulkomaalaistaustaisia asunnon hakijoita. Jyväskylässä sama luku on vain 38 %.

Havainnot ovat linjassa sen kanssa, että vieraskielinen väestö keskittyy suuriin kaupunkeihin ja erityisesti pääkaupunkiseudulle. Vantaa on väestöltään Suomen monikulttuurisin kunta.

Vastauksista näkee myös, että kunnat eroavat toisistaan sen mukaan, miten yleistä asunnon vuokraaminen ulkomaalaistaustaiselle on. Espoossa 78 % vuokranantajista, joiden asuntoihin oli hakenut ulkomaalaistaustaisia asunnon hakijoita, oli myös vuokrannut asuntonsa ulkomaalaistaustaiselle. Tampereella sama suhdeluku oli 55 % ja koko Suomen tasolla 60 % (kuvio 12).

Kuvio 12. Ulkomaalaistaustaisia asunnon hakijoita kohdanneet sekä ulkomaalaistaustaiselle asunnon hakijalle asunnon vuokranneet kyselyyn vastanneiden vuokranantajien joukossa kaupungeittain. Luvut ovat prosenttiosuuksia vastaajista.

5.3.2 Mitkä tekijät vaikuttivat siihen, että vuokranantaja vuokrasi asunnon ulkomaalaistaustaiselle hakijalle?

Kyselyssä kysyttiin, mitkä tekijät vaikuttivat vuokrauspäätökseen silloin, kun vuokranantaja oli vuokrannut asuntonsa ulkomaalaistaustaiseksi olettamalleen hakijalle. Kysymykseen tuli 150 avointa vastausta, joissa oli erotettavissa 16 teemaa. Teemoja olivat vuokralaisen henkilökohtaiset ominaisuudet, työ, jokin kolmas osapuoli, maksukyky, luottotiedot, kielitaito, hakijan asunnon tarve tai vuokranantajan auttamisen halu, vuokranantajan henkilökohtainen arvio, opiskelu, toive pitkäaikaisesta vuokrasuhteesta, kotoutumiseen liittyvät asiat tai asumisaika Suomessa, koulutus, Kelan tuet, samat ehdot kuin muillakin hakijoilla, vuokranantajan valinnanvaran puute ja tupakoimattomuus. Kuvioon 13 on koottu kaikki yli 10 mainintaa saaneet teemat.

Vuokranantajien vastauksissa toistui 63 kertaa vuokralaisen henkilökohtaiset ominaisuudet. Henkilökohtaisiksi ominaisuuksiksi laskettiin viittaukset luotettavuuteen, asiallisuuteen ja kunnollisuuteen sekä vuokralaisen persoonaan. Myös viittaukset vuokralaisen ulkonäköön sekä asioiden kunnolliseen hoitamiseen laskettiin henkilökohtaisiin ominaisuuksiin. Tämä oli eniten mainintoja positiivisen vuokrauspäätöksen taustalla olleissa avovastauksissa saanut kategoria. Jos yhdessä vastauksessa mainittiin luotettavuus, kunnollisuus ja asiallisuus, laskettiin tässä olevan kolme mainintaa. Vastauksissa mainittiin myös valintapäätöksen perustuvan omaan henkilökohtaiseen arvioon siitä, kykeneekö hakija hoitamaan vuokralaisen velvollisuudet vai ei. Tämä oli oma kategoriansa.

Vastauksissa toistuivat myös työ tai opiskelu ja maksukyky tärkeinä vuokrauspäätökseen vaikuttavina tekijöinä. Maksukykyyn luokiteltiin viittaukset maksukykyyn sekä myös vaatimus siitä, että vuokravakuus on vuokralaisen omilla rahoilla maksettu. Avovastauksissa vuokranantajat korostivat erityisesti vakituista työtä luottamusta herättävänä tulonlähteenä.

Vastauksissa toistui myös kolmas teema: maininnat siitä, että vuokrauspäätöksen syntymiseen vaikutti kolmas osapuoli, jonka olemassaolo tai suositus oli vahvistanut vuokranantajan luottamusta asunnon hakijaa kohtaan. Tämä kolmas osapuoli saattoi olla hakijan suomalainen puoliso, välittäjä, suomalainen tukihenkilö, työnantaja tai entinen vuokranantaja.

“En arvota asunnon hakijaa ulkomaalainen/suomalainen-perusteella. Asiallinen käytös, asioiden ja maksujen hoitaminen ratkaisevat.”

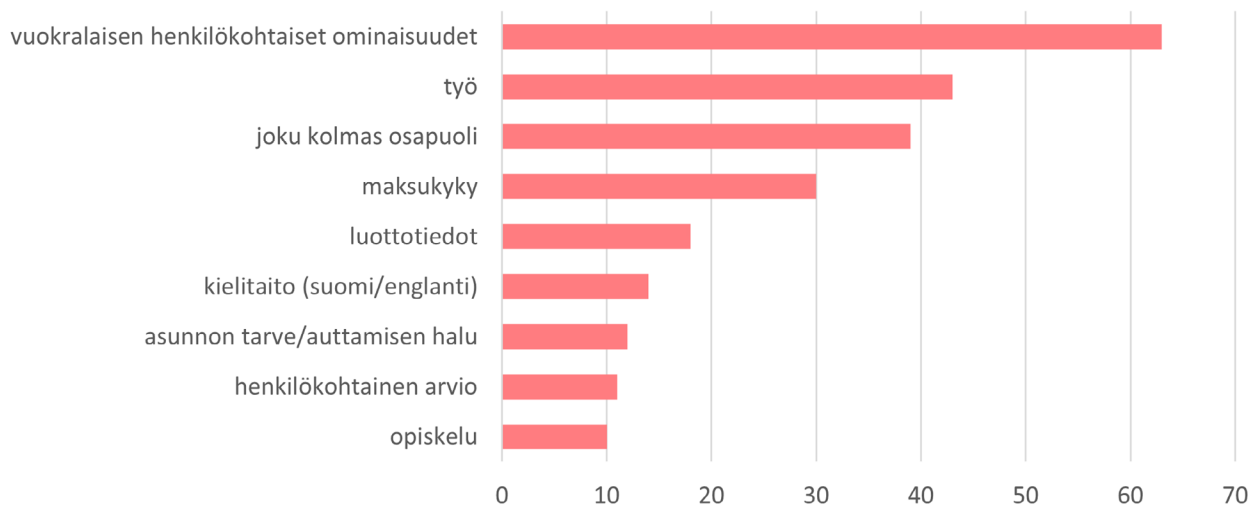
Vuokranantaja, 6–10 vuokra-asuntoa

“Puoliso oli suomalainen ja henkilö oli töissä ja tunnetusti ahkera, kunnollinen ihminen.”

Vuokranantaja, 2–3 vuokra-asuntoa

“Henkilökohtaisessa tapaamisessa saadut tarkemmat tiedot henkilön taustasta/elämäntilanteesta, yleisvaikutelma, intuitio, että selviää vuokrasta ja pitää huolta asunnosta.”

Vuokranantaja, 2–3 vuokra-asuntoa

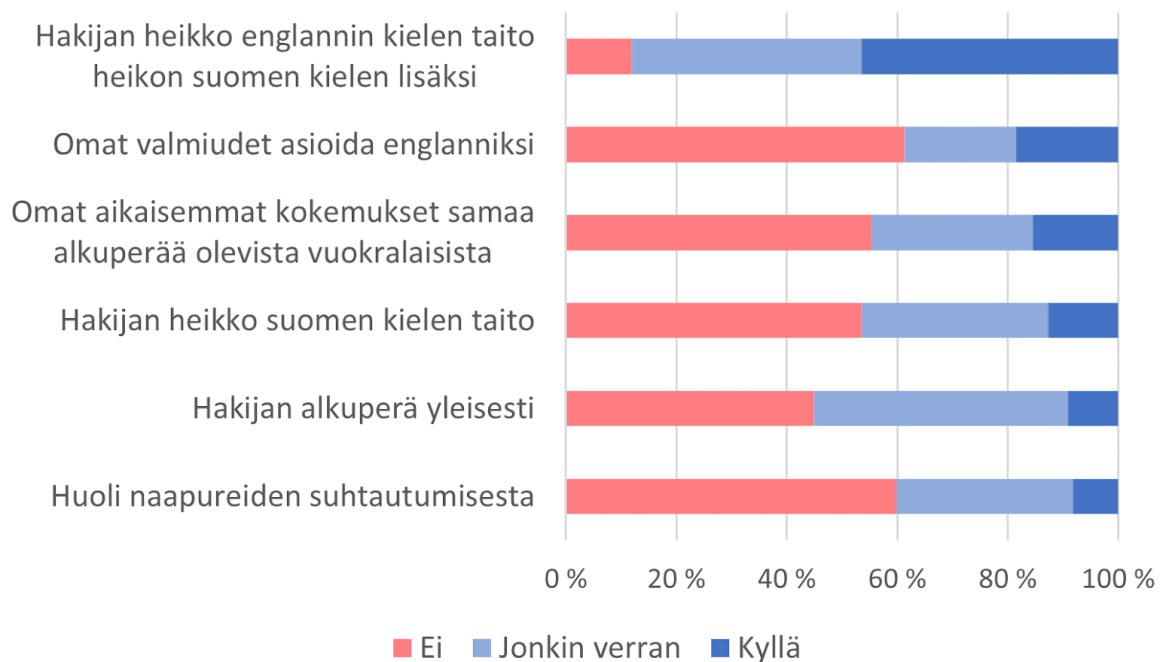

Kuvio 13. Ulkomaalaistaustaiselle vuokranneiden vuokranantajien yleisimmin mainitsemia tekijöitä vuokrauspäätöksen takana avovastauksissa. Mainintojen esiintymismäärä avovastauksissa, joita tuli yhteensä 150. Yhdessä vastauksessa voi esiintyä useampi tekijä.

5.3.3 Mitkä tekijät vaikuttavat negatiivisesti vuokralaisvalintaan, jos hakijana on ulkomaalaistaustainen henkilö?

Kyselyssä kysyttiin kuuden eri tekijän mahdollista negatiivista vaikutusta vuokralaisvalintaan, kun hakijana on ulkomaalaistaustainen, jonka luottotiedot ovat kunnossa: heikon suomen kielen taidon, heikon suomen ja englannin kielen taidon, vuokranantajan oman englannin kielen asiointitaidon, hakijan alkuperän, naapureiden suhtautumisen sekä omien aikaisempien kokemusten. Vastausasteikko oli kolmiportainen. Vaihtoehdot olivat ei negatiivista vaikutusta, jonkin verran negatiivista vaikutusta ja kyllä, on negatiivista vaikutusta. (kuvio 14; liitetaulukko 5)

Lisäksi kysyttiin avoimella kysymyksellä, mitkä tekijät vaikuttivat siihen, että vuokranantaja ei ollut vuokrannut asuntojaan ulkomaalaistaustaiselle asunnon hakijalle. Tämä oli avoin kysymys, johon tuli 163 vastausta.

Kuvio 14: Vaikuttavatko seuraavat tekijät negatiivisesti vuokralaisvalintaan, jos asunnon hakijana on oletettavasti ulkomaalaistaustainen henkilö, jonka luottotiedot ovat kunnossa? Vastaukset prosentteja.

5.3.3.1 Kommunikaatio

Vuokranantajan ja vuokralaisen välisen kommunikoinnin mahdollistavan yhteisen kielen puute nousi esiin kaikkein negatiivisimmin vuokralaisvalintaan vaikuttavana tekijänä tässä osiossa. Vain 12 % vastaajista katsoi, että sillä ei ole negatiivista vaikutusta, jos hakijalla on heikko englannin kielen taito heikon suomen lisäksi. Vastaajista 88 % oli sitä mieltä, että suomen ja englannin heikko taito yhdistettynä vaikuttaa jokseenkin negatiivisesti tai negatiivisesti vuokralaisvalintaan.

Hieman yli puolet kyselyyn vastanneista vuokranantajista vastasi, että asunnon hakijan pelkkä heikko suomen kielen taito ei vaikuta vuokrauspäätökseen negatiivisesti. Kolmannes vastaajista arvioi sen vaikuttavan jonkin verran negatiivisesti ja 13 % katsoi sen vaikuttavan negatiivisesti vuokralaisvalintaan.

Vuokralaisen kielitaidon lisäksi myös vuokranantajan kielitaidolla voi olla merkitystä vuokralaisvalintaan. 61 % kyselyyn vastanneista vuokranantajista katsoi, että vuokranantajan oma englannin kielen taito ja sen käyttövalmius ei vaikuta asiaan, mutta viidesosa katsoi sillä olevan jonkin verran negatiivista vaikutusta ja toinen viidesosa katsoi sen vaikuttavan asiaan negatiivisesti. (kuvio 14; liitetaulukko 5).

Avokysymyksen vastauksissa korostettiin heikon kielitaidon ja kommunikaation merkitystä kielteisen vuokrauspäätöksen taustalla. Jos vuokranantajan oli vaikea ymmärtää vuokralaisen puhetta ja hänen tilannettaan, ei luottamusta synny osapuolien välille. Vuokranantajat katsoivat myös, että vuokralaisen heikko kielitaito teettää heillä lisätyötä, mikä heikensi vuokraamisvalmiutta.

"Kansalaisuudesta ja taustasta riippumatta, jos henkilö vaikuttaa epärehelliseltä, taustoiltaan epämääräiseltä tai hänen kanssaan on hankala kommunikoida."

Vuokranantaja, 2-3 vuokra-asuntoa

"En kerta kaikkiaan ymmärtänyt häntä, kommunikaatio/kielitaito oli täysin olematon. En edes saanut vastausta, onko hän töissä vai opiskeleeko. Yritin kysyä mistä hän saa rahat vuokraan ja hän oli sitä mieltä, että minun pitää vaan luottaa häneen, se järjestyy kyllä...!"

Vuokranantaja, 6-10 vuokra-asuntoa

"Kielitaidon puute. Ei ymmärretä mitä tarkoittaa eräpäivä, vuokranmaksu, muuttopäivä, vuokranantaja yms., jolloin kommunikointi on haastavaa."

Vuokranantaja, 2-3 vuokra-asuntoa

"Vuokrasopimus tulisi kääntää toiselle kielelle ja sitten pitäisi vielä olla varma, että henkilö on sen ymmärtänyt."

Vuokranantaja, 2-3 vuokra-asuntoa

5.3.3.2 Alkuperä yleisesti ja vuokranantajan omat aikaisemmat kokemukset

Yli puolet kyselyyn vastanneista vuokranantajista katsoi, että hakijan alkuperällä on yleisesti negatiivista vaikutusta vuokraamispäätökseen. Heistä 46 % katsoi hakijan alkuperän vaikuttavan jonkin verran negatiivisesti asiaan ja 9 % vastasi sen vaikuttavan negatiivisesti. Vastaajista 44 % oli sitä mieltä, että hakijan alkuperällä ei ole negatiivista vaikutusta asunnon vuokraamiseen. (kuvio 14; liitetaulukko 5).

55 % kyselyyn vastanneista vuokranantajista arvioi, että heidän omilla aikaisemmillä kokemuksillaan samaa alkuperää olevien vuokralaisten kanssa ei ole vaikutusta vuokraamispäätökseen. Kolmannes vastaajista, eli 29 %, totesi aiempien kokemusten vaikuttavan jonkin verran negatiivisesti ja 15 % kyselyyn vastanneista vuokranantajista katsoi omien aiempien kokemustensa vaikuttavan negatiivisesti vuokralaisvalintaan. (kuvio 14; liitetaulukko 5).

Avovastauksissa vuokranantajat korostivat sitä, että ulkomaalaistaustaiset ovat heterogeeninen ryhmä ja että eurooppalaisten ja Euroopan ulkopuolelta tulevien ihmisten välillä on eroa.

"Se että, jos henkilö ei ole eurooppalainen ja etninen tausta on hyvin erilainen kuin meillä, niin silloin ei tunne heidän tapojaan. Jos hakija on eurooppalainen ja koulutettu tai opiskelee Suomessa, niin silloin en näe mitään estettä vuokraamiselle."

Vuokranantaja, 2–3 vuokra-asuntoa

"Kulttuurin suhtautuminen vuokranmaksuun ja paikallisiin tapoihin kuten kellonajat, yhteiset tilat, asunnon hoito jne. [syy sille, että ei vuokraa asuntoa¹]"

Vuokranantaja, 6–10 vuokra-asuntoa

"[Vuokranantajan²] Negatiivinen asenne tiettyihin kulttuureihin aiempien kokemusten myötä [syy sille, että ei vuokraa asuntoa³]"

Vuokranantaja, 2–3 vuokra-asuntoa

[1] Raportin kirjoittajan selvennys

[2] Raportin kirjoittajan selvennys

[3] Raportin kirjoittajan selvennys

5.3.3.3. Huoli naapureiden suhtautumisesta

Vastaajista lähes kaksi kolmasosaa, eli 60 %, katsoi, että vuokranantajan huoli naapureiden suhtautumisesta ei vaikuta negatiivisesti vuokralaisvalintaan, mutta kolmannes vastaajista arvioi sen vaikuttavan jonkin verran negatiivisesti ja 8 % kyselyyn vastanneista vuokranantajista vastasi naapureiden suhtautumisen vaikuttavan negatiivisesti.

Avovastauksissa nostettiin esiin vuokralaisvalintaan negatiivisesti vaikuttavina tekijöinä naapuruston asukaskanta, mahdollisen vuokralaisen soveltuvuus joukkoon sekä oletetun melun tai ruoanlaiton hajujen vaikutus naapuruussuhteisiin.

"Kulttuurierot, kieliongelmat, en halua kerrostaloon, jossa asuu pelkästään suomalaisia vanhempia ihmisiä mitään "erilaista" asukasta. Pelkään, että asunto menee huonoon kuntoon, jos ulkomaalainen henkilö ei tiedä miten asuntoa esim. huolletaan... valuttaa vettä turhaan, ei pidä silmällä eri asioista, joista pitää raportoida eteenpäin vuokranantajaa tai huoltomiestä."

Vuokranantaja, 1 vuokra-asunto

"[syy sille, että ei vuokraa asuntoa on⁴] Yhteinen kieli ja voimakkaat tuoksut, jotka häiritsevät naapureita."

Vuokranantaja, 2-3 vuokra-asuntoa

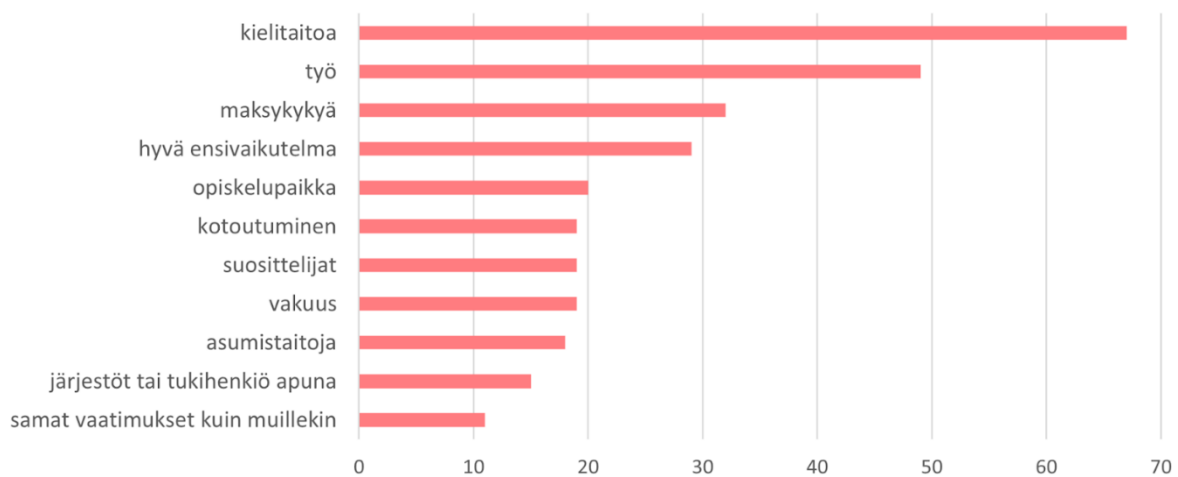
[4] Raportin kirjoittajan selvennys

5.3.4 Mitkä tekijät lisäävät vuokranantajien valmiutta vuokrata asuntoja ulkomaalaistaustaisille hakijoille?

Kyselyn lopussa kysyttiin, mitkä tekijät lisäävät vuokranantajien valmiutta vuokrata asuntoja ulkomaalaistaustaisille asunnon hakijoille. Tämä oli avoin kysymys, johon tuli 192 vastausta.

Avovastauksissa nousi esiin luottamuksen rakentamisen merkitys heti ensimmäisestä yhteydenotosta lähtien. Vastauksissa toistui 19 eri teemaa, jotka olivat kielitaito, työ, maksukyky, hyvä ensivaikutelma, opiskelupaikka, kotoutuminen, suosittelijat, vakuus, asumistaidot, järjestöjen ja tukihenkilöiden työ, samat vaatimukset kuin muillekin, luottotiedot, ei mikään, hyvä koulutustausta, järjestelmän muutos, pitkäaikainen vuokrasuhde, Kelan tuet, vuokranantajan ominaisuudet ja muut aiheet. Kuvioon 15 on kerätty yli 10 mainintaa saaneet vuokranantajien esiin nostamat teemat. Yhdessä vastauksessa saatettiin mainita useampi tekijä.

3 % näistä avovastuksista mainittiin, että mikään ei voi lisätä vuokranantajan valmiutta vuokrata asuntoja ulkomaalaistaustaiselle vuokralaiselle.

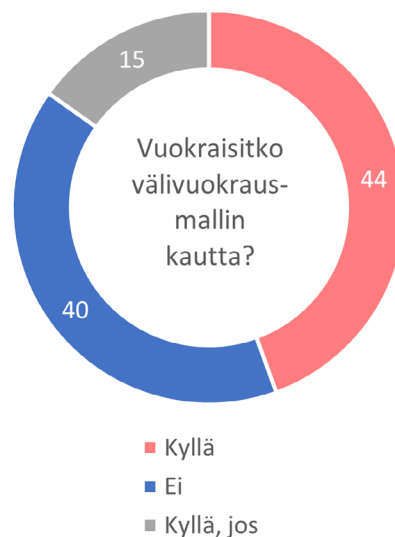
Kuvio 15. Ulkomaalaistaustaiselle vuokraamisvalmiutta lisäisi, jos vuokralaisella olisi... Mainintojen esiintymismäärä avovastauksissa, joita tuli yhteensä 192. Yhdessä vastauksessa voi esiintyä useampi tekijä.

5.4 Välivuokrausmalli

Välivuokrausmallilla tarkoitetaan mallia, jossa kaupunki tai muu taho vuokraa asunnon vuokranantajalta ja jälleen vuokraa sen vuokralaiselle. Välivuokraajana toimiva taho vastaa asunnossa mahdollisesti tapahtuvien vahinkojen korvaamisesta sekä vuokran maksusta ja vuokralainen maksaa vuokran välivuokraajalle.

Välivuokrausmallilla on asutettu henkilöitä, joiden on vaikea löytää itsenäisesti vuokra-asuntoa vuokra-asuntomarkkinoilta. Malli lisää siten heikossa vuokramarkkina-asetuksessa olevien asunnon hakijoiden mahdollisuuksia löytää heille soveltuva asunto ja voi osan hakijoista kohdalla ehkäistä asunnottomuutta tai lyhentää hakijan asunnottomuusaikaa. Välivuokrausmalli on käytössä Oulun kaupungilla ja kokeiluja on järjestetty myös muualla ja sekä myös järjestöjen toimesta. Välivuokrausmallin puolesta puhuu se, että Oulussa oli vuonna 2020 117 yksin elävää asunnottomuutta kokevaa henkilöä, joista 3 oli maahanmuuttajataustaisia. Tämä on 3 % kaikista asunnottomuutta kokevista, kun valtakunnallisesti vastaava luku on 22 % (ARA:n asunnottomuus tilastot 2020).

Kyselyssä kysyttiin vuokranantajilta, olisivatko he valmiita vuokraamaan asuntoaan välivuokrausmallin kautta, jos sellainen olisi käytössä kunnassa, jossa he omistavat vuokra-asuntoja. Vuokranantajista 44 % mainitsi olevansa valmiita vuokraamaan asuntoja välivuokrausmallin kautta. 40 % ei ollut kiinnostunut järjestelystä ja 15 % oli kiinnostunut tietyin ehdoin. Vuokranantajien asettamat ehdot liittyivät riskien minimoimiseen ja mahdollisten vahinkojen täyteen korvaamiseen. (kuviot 16).

Kuvio 16. Vuokranantajien suhtautuminen välivuokrausmalliin.

5.5 Erot vuokranantajien vastauksissa, kun vastaajat ryhmitellään ulkomaalaistaustaiselle aikaisemmin vuokraamisen perusteella

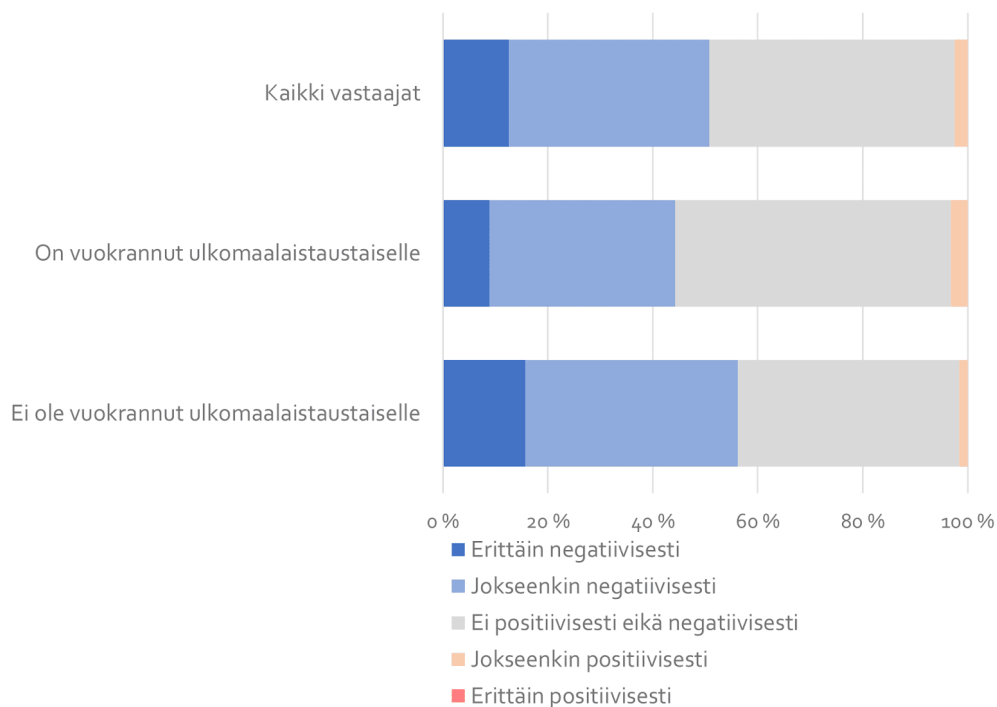
Vuokranantajien vastaukset erosivat suhtautumisessa ulkomaalaistaustaisiin asunnon hakijoihin liittyviin tekijöihin, kuten etniseen taustaan, kielitaitoon ja asumisaikaan Suomessa, kun tarkastellaan aiemmin ulkomaalaistaustaisille vuokranantajina toimineiden vastauksia suhteessa vuokranantajiin, jotka eivät ole vuokranneet asuntojaan ulkomaalaistaustaiselle hakijalle.

5.5.1 Erot vastaajaryhmien välillä liittyen lyhyeen asumisaikaan Suomessa

Puolet vuokranantajista, joilla on kokemusta asunnon vuokraamisesta ulkomaalaistaustaisille, suhtautui lyhyeen asumisaikaa Suomessa neutraalisti. Jokseenkin tai erittäin negatiivisena lyhyttä asumisaikaa piti kuitenkin 44 % tästä vastaajaryhmästä.

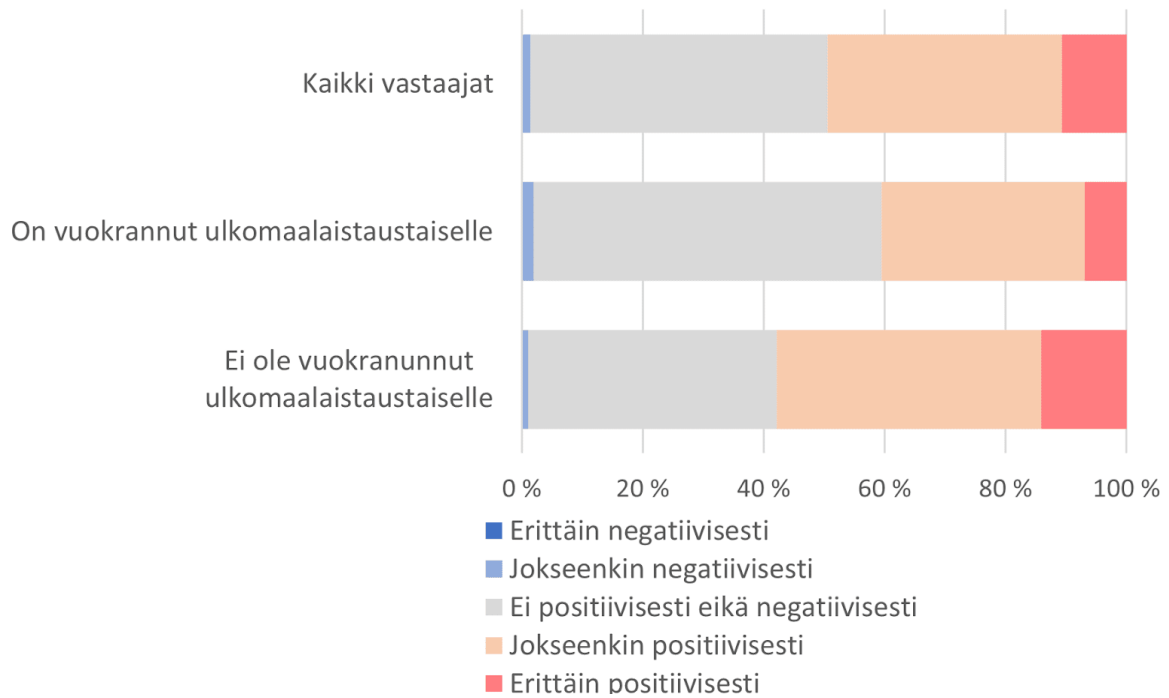
Vuokranantajat, jotka eivät olleet vuokranneet asuntojaan aiemmin ulkomaalaistaustaisille asunnon hakijoille suhtautuivat lyhyeen Suomessa asumisaikaan kielteisemmin. 42 % piti sitä neutraalina ja yli puolet jokseenkin tai erittäin negatiivisesti vuokralaisvalintaan vaikuttavana seikkana.

Positiivisena lyhyttä asumisaikaa Suomessa piti vain hyvin pieni osa vastaajista kummastakaan ryhmästä (kuvio 17; liitetaulukko 2).

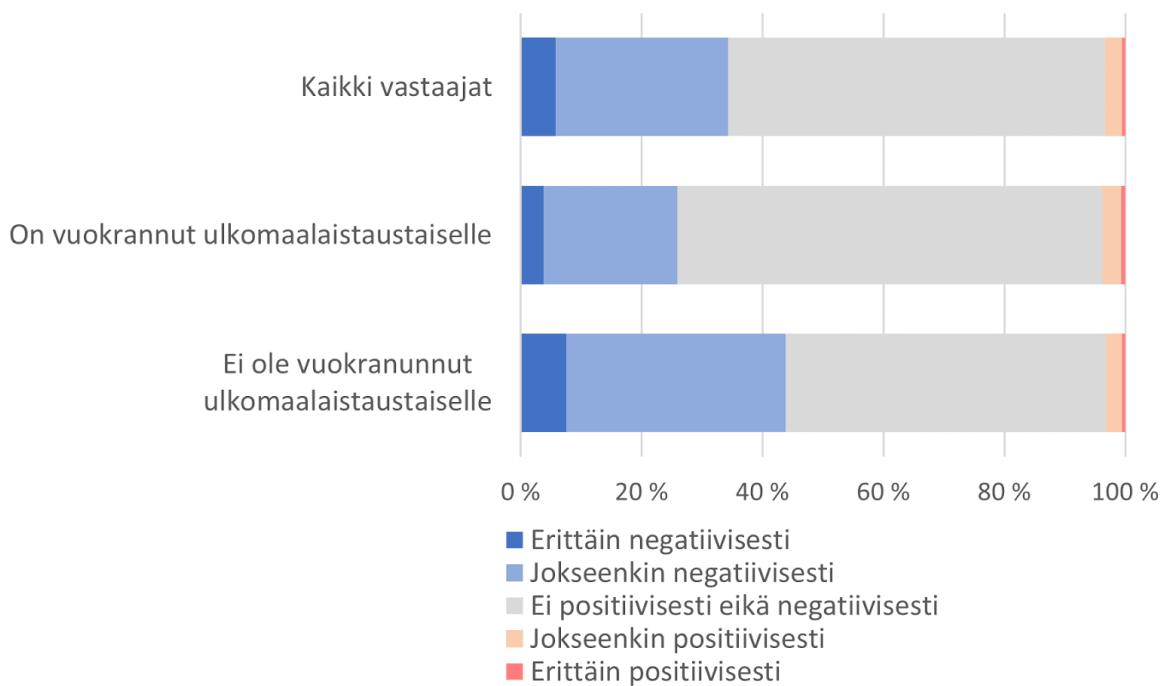

Kuvio 17. Lyhyen Suomessa asumisajan vaikutus vuokralaisvalintaan. Kaikki vastaajat ja erittely "on vuokrannut ulkomaalaistaustaiselle" ja "ei ole vuokrannut ulkomaalaistaustaiselle" -ryhmiin.

5.5.2 Erot vastaajaryhmien välillä liittyen etniseen taustaan

Kuvio 18. Oletetun suomalaistaustaisuuden vaikutus vuokralaisvalintaan. Kaikki vastaajat ja erittely "on vuokrannut ulkomaalaistaustaiselle" ja "ei ole vuokrannut ulkomaalaistaustaiselle" -ryhmiin.

Kuvio 19. Etniseen vähemmistöön kuulumisen vaikutus vuokralaisvalintaan. Kaikki vastaajat ja erittely "on vuokrannut ulkomaalaistaustaiselle" ja "ei ole vuokrannut ulkomaalaistaustaiselle" -ryhmiin.

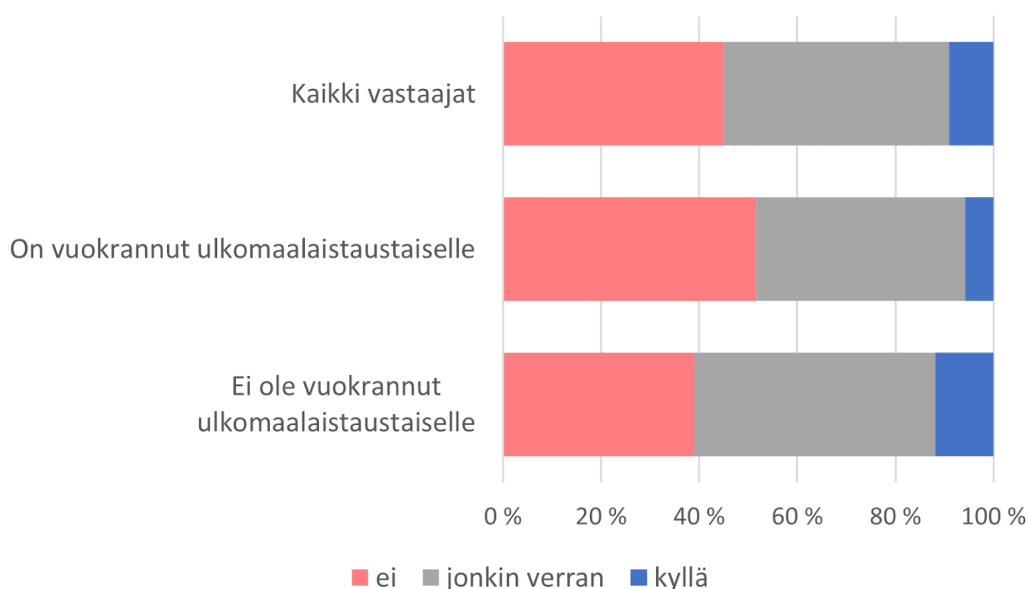
Vastaajaryhmien välillä oli eroa suhtautumisessa oletettuun suomalaisuuteen ja etniseen vähemmistöön kuulumiseen liittyen.

Ne vuokranantajat, jotka eivät olleet vuokranneet asuntojaan aiemmin ulkomaalaistaustaisille asunnon hakijoille, suhtautuivat oletettuun suomalaistaustaisuuteen positiivisemmin (kuvio 18) ja etniseen vähemmistöön kuulumiseen negatiivisemmin (kuvio 19) kuin ne vuokranantajat, joilla oli kokemusta vuokraamisesta ulkomaalaistaustaisille asunnon hakijoille. Ryhmistä molemmissa suomalaistaustaisuuteen negatiivisesti suhtautuminen oli erittäin harvinaista ja vastaavasti etniseen vähemmistöön kuulumiseen positiivisesti suhtautuminen oli erittäin harvinaista. Ne vuokranantajat, jotka olivat vuokranneet aiemmin ulkomaalaistaustaisille, suhtautuivat molempiin ryhmiin selvästi neutraalimmin eli etnisellä taustalla ei ollut heidän vuokralaisvalintaansa yhtä suurta merkitystä. Tosin neljännes myös tästä ryhmästä katsoi etniseen vähemmistöön kuulumisen vaikuttavan erittäin tai jokseenkin negatiivisesti vuokralaisvalintaan (kuvio 19).

5.5.3 Erot vastaajaryhmien välillä liittyen alkuperään yleisesti

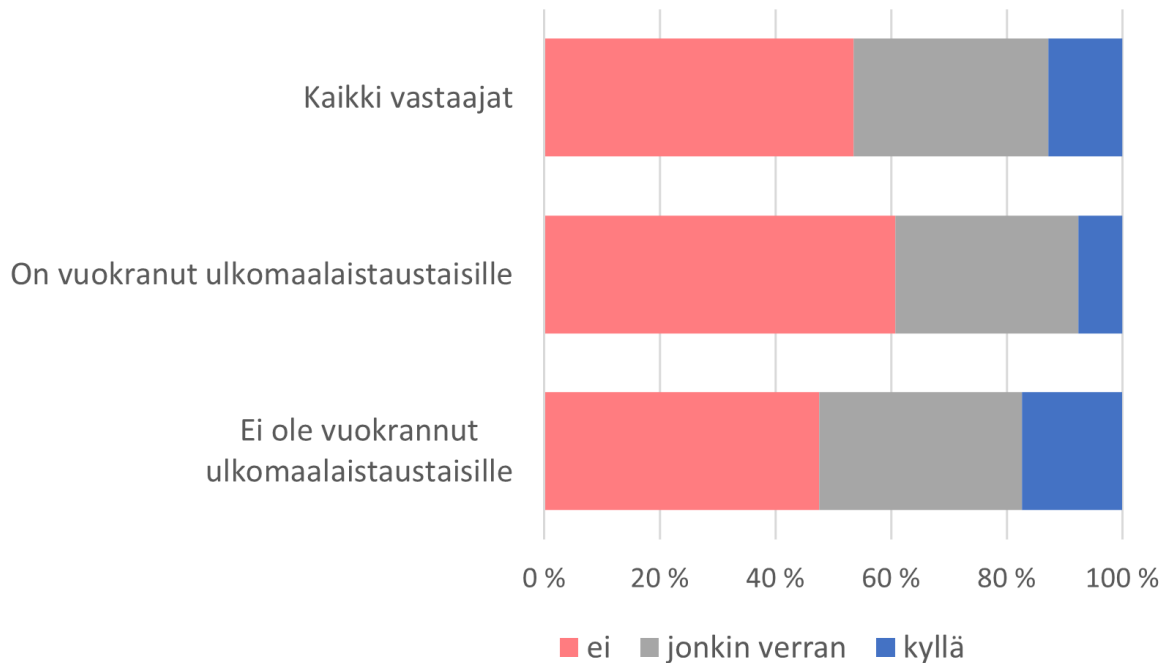
Vastaajaryhmien vastaukset erosivat toisistaan myös suhtautumisessa hakijan alkuperään yleisesti. Yli puolet niistä vuokranantajista, joilla on kokemusta vuokraamisesta ulkomaalaistaustaiselle, katsoi, että alkuperällä ei ole negatiivista vaikutusta vuokraamispäätökseen, 43 % katsoi, että vaikutusta on jonkin verran ja vain 6 % vuokranantajista katsoi alkuperän vaikuttavan vuokraamispäätökseen (kuvio 20).

Niistä vuokranantajista, joilla ei ole aikaisempaa kokemusta vuokraamisesta ulkomaalaistaustaisille, 39 % katsoi, että alkuperällä ei ole vaikutusta vuokraamiseen. Heistä 61 % katsoi, että alkuperällä on negatiivista tai jonkin verran negatiivista vaikutusta vuokrauspäätökseen.

Kuvio 20. Vaikuttaako hakijan alkuperä yleisesti negatiivisesti vuokralaisvalintaan? Kaikki vastaajat ja erittely "on vuokrannut ulkomaalaistaustaiselle" ja "ei ole vuokrannut ulkomaalaistaustaiselle" -ryhmiin.

5.5.4 Erot vastaajaryhmien välillä liittyen kielitaitoon

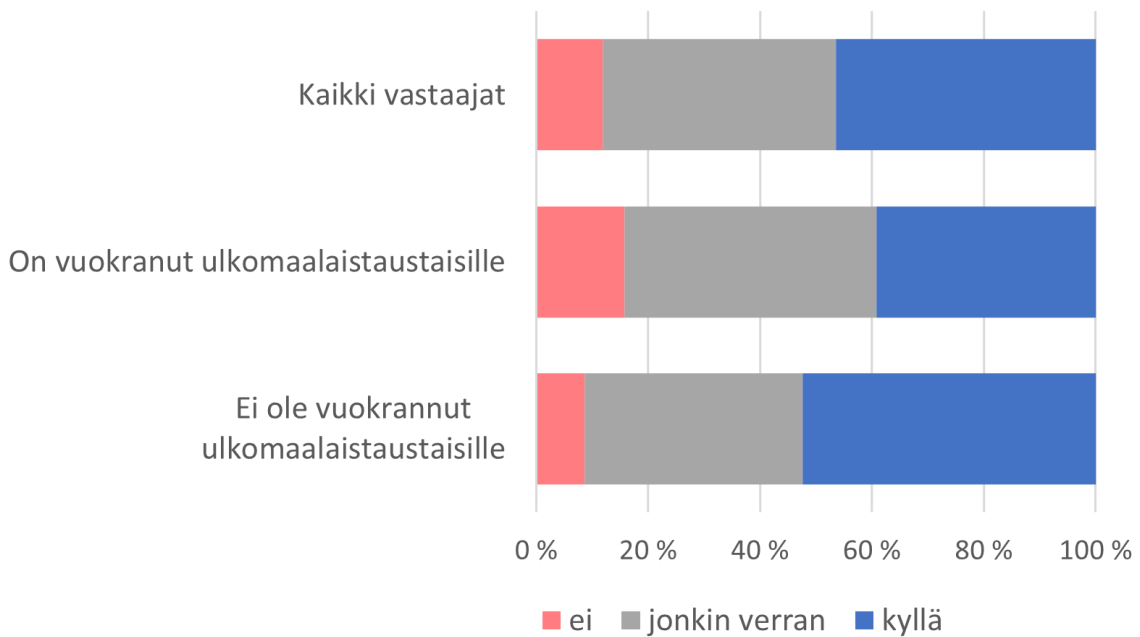
Kuvio 21. Vaikuttaako hakijan heikko suomen kielen taito vuokralaisvalintaan negatiivisesti? Kaikki vastaajat ja erittely "on vuokrannut ulkomaalaistaustaiselle" ja "ei ole vuokrannut ulkomaalaistaustaiselle" -ryhmiin.

Aiemmin ulkomaalaistaustaisille vuokranneet vuokranantajat suhtautuivat neutraalimmin myös asunnon hakijan kielitaitoon. Vastaajista 61 % katsoi, että heikko suomen kielen taito ei vaikuta negatiivisesti vuokralaisvalintaan, ja 39 % katsoi, että heikko kielitaito vaikuttaa jonkin verran negatiivisesti tai negatiivisesti vuokralaisvalintaan (kuvio 21).

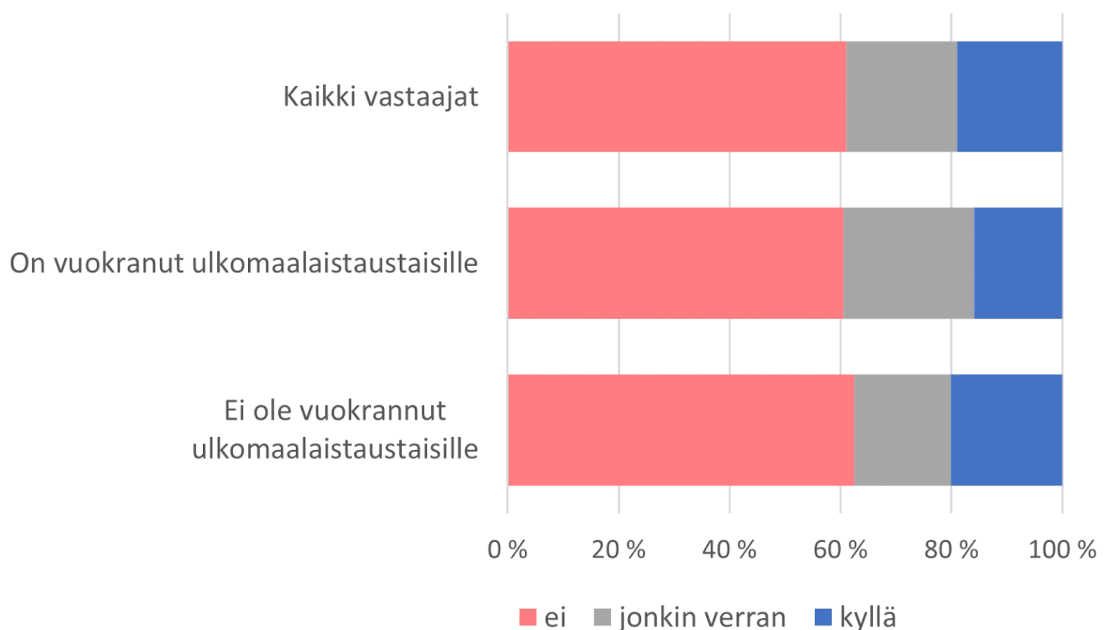
Niistä vuokranantajista, jotka eivät ole aiemmin vuokranneet asuntojaan ulkomaalaistaustaiselle, alle puolet pitivät kielitaitoa neutraalina. 52 % heistä katsoi, että heikko kielitaito vaikuttaa jonkin verran negatiivisesti tai negatiivisesti vuokralaisvalintaan (kuvio 21).

Kaikki vuokranantajat pitivät selvästi ongelmallisena sitä, jos heikon suomen kielen taidon lisäksi hakijalla on myös heikko englannin kielen taito. Tässäkin kysymyksessä vastauksissa on kuitenkin eroa niiden välillä, jotka ovat vuokranneet aikaisemmin ulkomaalaistaustaiselle ja niiden, jotka eivät ole vuokranneet asuntoaan ulkomaalaistaustaiselle (kuvio 22).

Myös niistä vuokranantajista, joilla on kokemusta ulkomaalaistaustaisista vuokralaisista, 84 % suhtautui jokseenkin negatiivisesti tai negatiivisesti siihen, että asunnon hakija ei puhu suomea, eikä englantia hyvin. Vuokranantajista, joilla ei ole kokemusta vuokraamisesta ulkomaalaistaustaiselle vastaavasti molempien kielten heikkoa taitoa piti jokseenkin negatiivisesti tai negatiivisesti vuokralaisvalintaan vaikuttavana 91 % vastaajista (kuvio 22).

Kuvio 22. Vaikuttaako hakijan heikko englannin kielen taito heikon suomen kielen lisäksi negatiivisesti vuokralaisvalintaan? V Kaikki vastaajat ja erittely "on vuokrannut ulkomaalaistaustaiselle" ja "ei ole vuokrannut ulkomaalaistaustaiselle" -ryhmiin.

Kuvio 23. Vaikuttavatko vuokranantajan omat valmiudet asioida ulkomaalaistaustaisten asunnon hakijoiden kanssa negatiivisesti vuokralaisvalintaan. Kaikki vastaajat ja erittely "on vuokrannut ulkomaalaistaustaiselle" ja "ei ole vuokrannut ulkomaalaistaustaiselle" -ryhmiin

Vuokranantajien omat valmiudet asioida englanniksi eivät eronneet ryhmien välillä merkittävästi. Ulkomaalaistaustaisille aiemmin vuokranneista vuokranantajista 61 % katsoi, että omat valmiudet eivät vaikuta negatiivisesti vuokralaisvalintaan ja vastaavasti niistä, jotka eivät olleet aiemmin vuokranneet asuntoaan ulkomaalaistaustaiselle 63 % katsoi, että omat valmiudet eivät ole negatiivisesti vuokralaisvalintaan vaikuttava tekijä (kuvio 23).

6. Ulkomaalaistaustaisten asema yksityisillä vuokramarkkinoilla kyselyn vastausten valossa

Kyselyn vastausten perusteella on tunnistettavissa kolme keskeistä ulkomaalaistaustaisten asunnon löytämistä vaikeuttavaa teemaa: kielitaito, Suomen valtaväestöstä eroava etninen tausta tai alkuperä sekä taloudelliseen tilanteeseen liittyvät seikat.

Kaikkien näiden teemojen taustalla kulkee vuokranantajan ja asunnon hakijan välinen luottamus tai epäluottamus, joka vaikuttaa siihen, kenelle vuokranantaja lopulta asuntonsa vuokraa.

Luottamus rakentuu vuokranantajan ja vuokralaisen välisen kohtaamisen ja keskustelun kautta. Edellä mainitut kolme teemaa eli kielitaito, tausta ja taloudellinen tilanne näyttävät vaikuttavan negatiivisesti luottamuksen syntymiseen Suomeen muualta muuttaneiden kohdalla ja asettavat heidät eriarvoiseen asemaan yksityisillä vuokra-asuntomarkkinoilla.

6.1 Heikko kielitaito heikentää osapuolien välistä yhteisymmärrystä ja vaikeuttaa luottamuksen syntymistä

Vuokranantajan ja vuokralaisen välisen kommunikaation mahdollistava yhteinen kieli on tärkeä vuokralaisvalintaan vaikuttava tekijä. Heikko suomen tai englannin kielen taito nousee selvästi esiin negatiivisesti vuokralaisvalintaan vaikuttavana tekijänä (kuviot 14). Kielitaito oli taas tekijä, jonka vuokranantajat mainitsivat kaikkein useimmin ulkomaalaistaustaiselle asunnon hakijalle vuokrausvalmiutta lisäävänä tekijänä (kuviot 15).

Kyselyyn vastanneiden vuokranantajien välillä oli eroa siinä, miten tärkeänä kielitaitoa pidettiin. Vuokranantajat, joilla oli kokemusta ulkomaalaistaustaisista vuokralaisista, pitivät heikkoa kielitaitoa pienempänä ongelmana vuokralaisvalinnassa kuin muut vastaajat. Tämä koski sekä heikkoa suomen kielen taitoa että heikkoa suomen sekä englannin kielen taitoa, joskin myös aiemmin ulkomaalaistaustaisille vuokranneista 84 % näki kummankin kielen heikon taidon vaikuttavan jokseenkin negatiivisesti tai negatiivisesti vuokralaisvalintaan.

Kieli nostettiin avovastauksissa esiin myös syyksi siihen, miksi asuntoa ei vuokrattu ulkomaalaistaustaisille. Ulkomaalaistaustaiselle asunnon vuokranneiden vuokranantajien perusteluissa kielitaitoa tärkeämpinä tekijöinä nousivat kuitenkin esiin henkilökohtaiset tekijät, työ ja kolmannet osapuolet (kuviot 13).

Vuokranantajien suhtautumisessa omiin valmiuksiinsa asioida englanniksi ei juuri ollut eroa (kuviot 23), joten se ei selitä erilaista suhtautumista asunnon hakijan kielitaitoon.

6.2 Heikko taloudellinen tilanne heikentää vuokranantajien luottamusta vuokranmaksukykyyn

Kunnossa olevat luottotiedot olivat toiseksi tärkeimpänä pidetty positiivisesti vuokralaisvalintaan vaikuttavista tekijöistä kyselyn vastauksissa. Hiljattain maahan saapuneiden osalta luottotietoja ei vielä voi samalla tavalla tarkistaa. Vuokranantajien vastauksissa korostettiin myös työn ja maksukykyisyyden vaikutusta vuokralaisvalintaan. Viidesosa vastaajista suhtautui asumistukeen jokseenkin tai erittäin negatiivisesti vuokralaisvalintaan vaikuttavana tekijänä ja puolet vastaajista suhtautui Kelan vuokravakuuteen myöntämään maksusitoumukseen jokseenkin tai erittäin negatiivisesti vuokralaisvalintaan vaikuttavana tekijänä (kuvio 8).

Tämä heikentää hiljattain muun kuin työn perusteella Suomeen tulleiden ihmisten mahdollisuuksia löytää asunto yksityisiltä vuokra-asuntomarkkinoilta. Monet työnantajat edellyttävät suomen kielen taitoa, jonka opetteluun menee aikaa. Tiedetään myös, että työmarkkinoilla ulkomaalaistaustaiset kohtaavat syrjintää työhaussa (Ahmad 2020). Kyselyn vastausten valossa voidaan todeta, että heikossa taloudellisessa tilanteessa olevien henkilöiden mahdollisuudet saada asuntoa yksityisiltä vuokra-asuntomarkkinoilta ovat työssäkäyviä heikommat.

Avovastauksissa vuokranantajat korostivat työn merkitystä vuokranmaksun turvaajana, mutta siihen liitettiin myös merkityksiä, jotka kertoivat asunnon hakijan kunnollisuudesta. Työ siis tuotti luottamusta kahdella eri tavalla.

“Olennaista on, että hakija käy töissä tai opiskelee päämäärätietoisesti, ts. pyrkii elättämään itsensä ja osoittaa halua integroitua yhteiskuntaan. Itse vuokraan ja olen vuokrannut paljon mieluummin yritteliäille ulkomaalaistaustaisille kuin Kelan tuella roikkuville kantasuomalaisille.”

Vuokranantaja 6–10 vuokra-asuntoa

“Jos henkilö on Suomessa työtä tekevä ja puhuu hyvää englantia tai suomea. Olen tavannut myös kunnollisia ulkomaalaisia (lähinnä Euroopasta), joille uskaltaisın vuokrata.”

Vuokranantaja, 2–3 vuokra-asuntoa

6.3 Vuokra-asuntomarkkinoilla esiintyy syrjintää alkuperän ja etnisen taustan perusteella

Asunnon hakijan etnisellä taustalla on kyselyn vastausten perusteella vaikutusta vuokralaisvalintaan. Suomalaistaustaisiin suhtaudutaan neutraalisti tai positiivisesti, kun etniseen vähemmistöön kuulumisen nähdään neutraalina tai negatiivisesti vuokralaisvalintaan vaikuttavana tekijänä (kuvio 18 ja kuvio 19). Tämä on yhdenvertaisuuslain mukainen syrjivä peruste olla vuokraamatta asuntoa asunnon hakijalle, jos muut edellytykset vuokrasuhteelle täyttyvät.

Myös muun kielen kuin suomen puhuminen äidinkielenä oli asia, johon suhtauduttiin enimmäkseen joko neutraalisti tai negatiivisesti. Äidinkieli ei kerro hakijan kielitaidosta, vaan viittaa hakijan etniseen taustaan (kuvio 11).

Avovastauksissa 3 % vuokranantajista ilmoitti suoraan, että mitkään tekijät eivät saa heitä vuokraamaan asuntoa ulkomaalaistaustaiselle.

Avovastauksissa nousi esiin myös näkemyksiä, joissa korostettiin eroa eurooppalaisten ja Euroopan ulkopuolelta saapuvien henkilöiden välillä. Euroopan ulkopuolelta tulevien asumistaitoja ja kykyä täyttää vuokralaisen velvollisuuksia epäiltiin näissä kommentteissa. Tämän tyylliset muihin ihmisryhmiin kuin eurooppalaisiin kohdistuvat yleistyksen heijastelevat rasistisia asenteita.

Avovastauksissa osa vuokranantajista perusteli valintaansa suosia suomalaista asunnon hakijaa sillä, että se on heille itselleen helpompaa ja vaivattomampaa.

“Suomalaiselle ja suomenkieliselle on yksinkertaisesti helpompaa vuokrata asunto, tämä ei ole rasismia vaan oman ajankäytön arvostamista.”

Vuokranantaja, 2–3 vuokra-asuntoa

6.4 Luottamusta vai epäluottamusta

Vuokralaisen tärkeimpiä velvollisuuksia ovat vuokranmaksu, asunnon kunnosta huolehtiminen ja järjestyssääntöjen noudattaminen. Vuokranantajat korostavat avovastauksissaan luottamusta ja luotettavuutta tärkeinä tekijöinä vuokralaisvalinnassaan.

Kyselyn eri aihealueita kartoitettavissa kysymyksissä korostuivat taloudelliset ja asumishistoriaan liittyvät tekijät vuokralaisvalintaan eniten vaikuttavina tekijöinä. Avovastauksissa, joissa vuokranantajat kuvasivat vuokrauspäätökseensä vaikuttaneita tekijöitä, he nostivat kuitenkin esiin myös muita seikkoja, kuten henkilökohtaiset tekijät ja kolmansien osapuolien vaikutuksen (kuvio 13). Henkilöön liittyvillä tekijöillä on siis merkitystä vuokralaisvalinnassa. Suomalaisen henkilön sana vaikuttaa vahvistavan luottamusta ulkomaalaistaustaiseen hakijaan.

Luottamus rakentuu osapuolien välille hitaammin, jos heillä on lähtökohtaisesti paljon ennakkoluuloja toisiaan kohtaan. Yhteisen kielen puute vaikeuttaa asiaa. Jos toinen osapuolista puhuu tai ymmärtää heikosti yhteistä kieltä, voi olla vaikeaa saada toisesta osapuolesta luotettavaa, asiallista ja kunnollista kuvaa.

Luottamus rakentuu paremmin vuorovaikutustilanteessa, jossa ihmiset näkevät toisensa tai vähintään kuulevat toistensa äänet ja voivat tulkita myös sanattomia viestejä. Aiemmasta tutkimuksesta tiedämme, että ulkomaalaistaustaiset saavat vähemmän vastauksia omiin asuntotiedusteluihinsa (Öblom & Antfolk 2017). He eivät siis pääse asuntonäyttöön tai puhelinkeskusteluun vuokranantajan kanssa yhtä usein kuin muut, jolloin myös mahdollisuus tehdä vaikutus omalla persoonallaan ja vakuuttaa toinen osapuoli omasta kunnollisuudestaan jää useammin puuttumaan.

Ne vuokranantajat, jotka ovat jo toimineet vuokranantajina ulkomaalaistaustaisille vuokralaisille suhtautuvat neutraalimmin moniin tekijöihin kuten etniseen taustaan: niin suomalais-taustaisuuteen kuin etniseen vähemmistöön kuulumiseen sekä alkuperään, lyhyeen maassa asumisaikaan, heikkoon suomen kielen taitoon, sekä heikkoon suomen ja englannin kielen taitoon.

Kyselystä ei voi päätellä, onko eron taustalla vuokranantajien lähtökohtaiset asenne-erot vai se, että kokemukset ulkomaalaistaustaisten vuokralaisten kanssa ovat olleet pääosin positiivisia ja vähentäneet ennakkoluuloja eri taustoista tulevia vuokralaisia kohtaan. Tätä asiaa olisi mielenkiintoista selvittää syvemmin.

”Tärkeintä luottamus ja varmuus yhteisymmärryksestä. Tämä kysely ei valitettavasti kartoita olennaisia seikkoja valinnasta. Riskejä ei kannata ottaa kenen tahansa kanssa on sitten suomalainen tai ei. Suomalaisten taustat helpompi kartoittaa ja jättää suoraan epäilyttävät pois laskuista. Tuntemattomia, joiden taustoja ei voi selvittää, ei kannata ottaa lainkaan.”

Vuokranantaja, 2–3 vuokra-asuntoa

7. Kohti yhdenvertaisempia vuokra-asuntomarkkinoita

Vuokranantajat esittivät kyselyn avovastauksissa useita ehdotuksia, joilla vuokrauskynnystä voisi madaltaa. Vastauksissa ehdotettiin kansainvälistä luottotietorekisteriä, uudistuksia lakiin ja järjestelmään, vuokranantajan taloudellisen riskin pienentämistä, häätöjen helpottamista sekä apua kolmannelta sektorilta.

7.1. Suositukset kyselyn pohjalta

Kyselyn toteuttaneiden kansalaisjärjestöjen Moniheli ry:n, VVA ry:n ja Sininauhasäätiö sr:n edustajat haluavat nostaa esiin erityisesti seuraavat, myös kyselyssä vuokranantajien vastauksissa esiin nousseet ehdotukset keinoina parantaa ulkomaalaistaustaisten hakijoiden asemaa yksityisillä vuokra-asuntomarkkinoilla.

1. Matalan kynnyksen monikielinen asumisneuvonta myös yksityisten vuokranantajien asunnoissa asuville asukkaille

Asumisneuvonnan lakisääteistämisen suunnittelussa tulee huomioida myös monikieliset yksityisten vuokranantajien asunnoissa asuvat vuokralaiset, joille tulee tarjota mahdollisuutta saada neuvontaa kielellä, jota he ymmärtävät hyvin. Tarpeen mukaan heillä tulee olla mahdollisuus käyttää tulkkia. Asumisneuvonnan tulee tarjota myös vuokranantajille mahdollisuus pyytää apua asioiden kärjistyksen ja häätöjen ennaltaehkäisemiseksi. Asumisneuvonnan alla tulisi tarjota tukea myös asunnon etsimiseen henkilöille, joilla on heikko suomen ja englannin kielen taito.

2. Välivuokrausmallin pilotointi asunnottomuuden ennaltaehkäisemiseksi

Välivuokrausmallia tulisi pilotoida ratkaisuna tilanteisiin, joissa asunnottomuusuhka on olemassa vain sen takia, että asunnon löytäminen on kohtuuttoman vaikeaa.

3. Kelan vuokravakuuteen liittyvän maksusitoumuksen kehittäminen

Kelan vuokravakuuteen myöntämän maksusitoumuksen tarkoituksena on tehdä asunnon vuokraaminen yksityisiltä vuokra-asuntomarkkinoilta mahdolliseksi myös henkilöille, joilla ei ole rahaa vuokravakuuteen. 56 % kyselyyn vastanneista vuokranantajista katsoi nykyisen Kelan myöntämän vuokravakuuden vaikuttavan negatiivisesti vuokraamispäätökseen, joten se toimii nyt tarkoitustaan vastaan.

4. Selko- ja monikielisiä asumiseen liittyviä materiaaleja kaikkien asumisen toimijoiden käyttöön

Erilaisia monikielisiä materiaaleja on jo paljon, mutta yksityisten vuokranantajien voi olla vaikea löytää niitä. Eri asumisen toimijoiden välille tarvitaan lisää yhteistyötä olemassa olevan tiedon ja materiaalien tehokkaammaksi hyödyntämiseksi.

7.2. Syrjintään tulee puuttua

Syrjintään tulee puuttua.

Kyselyn vastauksissa nousee selkeästi esiin, että syrjivät asenteet ovat yleisiä yksityisillä vuokra-asuntomarkkinoilla. Kyselyyn vastanneista vuokranantajista 55 % katsoo, että alkuperällä yleisesti on jonkin verran negatiivista tai negatiivista vaikutusta vuokralaisvalintaan. Vastaajista 35 % katsoo, että hakijan kuuluminen etniseen vähemmistöön vaikuttaa erittäin tai jokseenkin negatiivisesti vuokralaisvalintaan. Vastaajista 30 % katsoo, että se, että hakijan äidinkieli ei ole suomi, vaikuttaa erittäin tai jokseenkin negatiivisesti vuokralaisvalintaan.

Moniheli ry, Sininauhasäitiö ja VVA ry korostavat, että syrjintään tulee puuttua ja syrjiviä rakenteita asuntomarkkinoilla tulee purkaa. Väestöryhmien välistä luottamusta tulee vahvistaa kaikilla yhteiskunnan osa-alueilla.

Yhdenvertaisuuden toteutumista tulee edistää myös vuokra-asuntomarkkinoilla. Äidinkielen, alkuperän tai vierasperäisen nimen ei pitäisi herättää lähtökohtaisesti epäluottamusta, vaan olla neutraali asia, myös vuokralaisvalinnassa.

Näin ihmisten yhdenvertainen oikeus omaan asuntoon toteutuisi.

Lähteet

- Ahmad, A.** 2020. Kokeellinen tutkimus etniseen alkuperään perustuvasta syrjinnästä suomalaisilla työmarkkinoilla. Teoksessa Kazi, V., Alitolppa-Niitamo, A. & Kaihovaara, A. (toim.). *Kotoutumisen kokonaiskatsaus 2019: Tutkimusartikkeleita kotoutumisesta*. 15–27. Työ- ja elinkeinoministeriö.
- Ahmed, Ali M. & Hammarstedt, Mats.** 2009. *Discrimination in the rental housing market: A field experiment on the Internet*. *Journal of Urban Economics* 64/ 2, 362–372.
- ARA 2021:** Asunnottomat 2020 (ARAN selvitys 2/2021) lähteestä: https://www.ara.fi/fi-FI/Tietopankki/Tilastot_ ja_ selvitykset/Asunnottomuus/Asunnottomat_2020%2859753%29
- Baldini, Massimo & Federici, Marta.** 2011. *Ethnic discrimination in the Italian rental housing market*. *Journal of Housing Economics*, 20/1, 1–14.
- Bosch, Mariano, Carnero M. Angeles & Farré, Lúdia.** 2010. *Information and discrimination in the rental housing market: Evidence from a field experiment*. *Regional Science and Urban Economics*, 40/1, 11–19.
- Hanson, Andrew & Hawley, Zachary.** 2011. *Do landlords discriminate in the rental housing market? Evidence from an internet field experiment in US cities*. *Journal of Urban Economics*, 70/2–3, 99–114.
- Öblom, Annamaria & Antfolk, Jan.** 2017. *Ethnic and gender discrimination in the private rental housing market in Finland: A field experiment*. *PLoS ONE* 12(8): e0183344. <https://journals.plos.org/plosone/article?id=10.1371/journal.pone.0183344>

Liitteet

Liitetaulukko 1: Taloudelliset tekijöihin liittyvien tekijöiden vaikutus vuokralaisvalintaan, tarkat prosentit

	ERITTÄIN NEGATIIVISESTI	JOKSEENKIN NEGATIIVISESTI	EI POSITIIVISESTI EIKÄ NEGATIIVISESTI	JOKSEENKIN POSITIIVISESTI	ERITTÄIN POSITIIVISESTI	TOTAL
Hakija luottotiedot ovat kunnossa	0.27% 1	2.20% 8	4.12% 15	18.13% 66	75.27% 274	364
Hakija on töissä	0.00% 0	0.00% 0	8.54% 31	32.23% 117	59.23% 215	363
Hakija on opiskelija	0.28% 1	3.04% 11	37.57% 136	42.27% 153	16.85% 61	362
Hakija saa asumistukea	2.48% 9	18.46% 67	60.88% 221	14.60% 53	3.58% 13	363
Hakijalla on Kelan maksusitoumus vuokratuuteen	22.59% 82	36.64% 133	30.03% 109	7.99% 29	2.75% 10	363

Liitetaulukko 2: Asumishistoriaan liittyvien tekijöiden vaikutus vuokralaisvalintaan, tarkat prosentit

	ERITTÄIN NEGATIIVISESTI	JOKSEENKIN NEGATIIVISESTI	EI POSITIIVISESTI EIKÄ NEGATIIVISESTI	JOKSEENKIN POSITIIVISESTI	ERITTÄIN POSITIIVISESTI	TOTAL
Hakija on muuttamassa ensimmäiseen omaan asuntoonsa lapsuuden kodistaan	1.38% 5	11.29% 41	57.58% 209	25.07% 91	4.68% 17	363
Hakija on asunut Suomessa vain vähän aikaa	12.64% 46	38.19% 139	46.70% 170	2.47% 9	0.00% 0	364
Hakija on asunnottomana	31.28% 112	37.71% 135	27.65% 99	3.07% 11	0.28% 1	358
Hakijalla on vuokratuutea	87.26% 315	11.63% 42	1.11% 4	0.00% 0	0.00% 0	361
Hakijalla on suositus edelliseltä vuokranantajalta	0.00% 0	0.28% 1	19.83% 72	46.56% 169	33.33% 121	363
Hakija etsii pitkäaikaista asuntoa	0.00% 0	0.00% 0	4.67% 17	27.75% 101	67.58% 246	364

Liitetaulukko 3. Perhetilanteeseen liittyvien tekijöiden vaikutus vuokralaisvalintaan, tarkat prosentit

	ERITTÄIN NEGATIIVISESTI	JOKSEENKIN NEGATIIVISESTI	EI POSITIIVISESTI EIKÄ NEGATIIVISESTI	JOKSEENKIN POSITIIVISESTI	ERITTÄIN POSITIIVISESTI	TOTAL
Hakija etsii asuntoa yksin	0.00% 0	1.39% 5	66.11% 238	20.28% 73	12.22% 44	360
Hakija etsii asuntoa puolisonsa kanssa	0.00% 0	1.37% 5	53.85% 196	32.97% 120	11.81% 43	364
Hakijalla on puoliso ja 1-3 lasta	5.59% 20	13.97% 50	59.50% 213	18.16% 65	2.79% 10	358
Hakijalla on puoliso ja 4 lasta tai enemmän	14.80% 53	26.82% 96	52.79% 189	4.19% 15	1.40% 5	358
Hakija on yksinhuoltaja	2.23% 8	9.22% 33	77.37% 277	9.50% 34	1.68% 6	358
Hakijalla on lemmikki	18.73% 68	37.74% 137	38.29% 139	5.23% 19	0.00% 0	363

Liitetaulukko 4. Henkilökohtaisiin tekijöihin liittyvien seikkojen vaikutus vuokralaisvalintaan, tarkat prosentit

	ERITTÄIN NEGATIIVISESTI	JOKSEENKIN NEGATIIVISESTI	EI POSITIIVISESTI EIKÄ NEGATIIVISESTI	JOKSEENKIN POSITIIVISESTI	ERITTÄIN POSITIIVISESTI	TOTAL
Hakija on eläkeikäinen	0.27% 1	2.47% 9	59.89% 218	28.57% 104	8.79% 32	364
Hakija on alle 20-vuotias	1.93% 7	34.16% 124	56.47% 205	6.89% 25	0.55% 2	363
Hakija on oletettavasti suomalainen	0.00% 0	1.37% 5	49.18% 179	38.74% 141	10.71% 39	364
Hakija kuuluu etniseen vähemmistöön	5.77% 21	28.57% 104	62.36% 227	2.75% 10	0.55% 2	364
Hakijan äidinkieli ei ole suomi	5.77% 21	24.18% 88	66.76% 243	3.02% 11	0.27% 1	364
Hakija on oletettavasti nainen	0.00% 0	0.28% 1	69.42% 252	20.94% 76	9.37% 34	363
Hakija on oletettavasti mies	0.00% 0	3.58% 13	85.67% 311	7.16% 26	3.58% 13	363
Hakija tupakoi	58.56% 212	31.22% 113	9.94% 36	0.00% 0	0.28% 1	362
Hakija pukeutuu huomiota herättävällä tavalla	3.58% 13	29.20% 106	65.29% 237	1.65% 6	0.28% 1	363
Hakija on vammainen henkilö	0.00% 0	7.46% 27	81.77% 296	8.56% 31	2.21% 8	362

Liitetaulukko 5. Oletettavasti ulkomaalaistaustainen henkilö, jolla on luottotiedot kunnossa, hakee vuokra-asuntoanne. Vaikuttavatko seuraavat tekijät negatiivisesti vuokrauspäätökseenne?

	EI	JONKIN VERRAN	KYLLÄ	TOTAL
Hakijan heikko suomen kielen taito	53.54% 189	33.71% 119	12.75% 45	353
Hakijan heikko englannin kielen taito heikon suomen kielen lisäksi	11.90% 42	41.64% 147	46.46% 164	353
Omat valmiudet asioida englanniksi	61.25% 215	20.23% 71	18.52% 65	351
Hakijan alkuperä yleisesti	44.86% 157	46.00% 161	9.14% 32	350
Huoli naapureiden suhtautumisesta	59.77% 211	32.01% 113	8.22% 29	353
Omat aikaisemmat kokemukset samaa alkuperää olevista vuokralaisista	55.30% 193	29.23% 102	15.47% 54	349

Liite 6. Kyselyn kysymykset

Kysely yksityisille vuokranantajille vuokralaisvalintaan vaikuttavista tekijöistä

Kyselyn tausta

Tässä kyselyssä keräämme tietoa vuokralaisvalintaan vaikuttavista tekijöistä. Ruohonjuuritason asiakastyön sekä tutkimuksen valossa tiedämme, että vähemmistöt ja heikossa sosioekonomisessa asemassa olevat henkilöt kohtaavat asunnon etsinnässä haasteita. Kyselyn avulla haluamme ymmärtää paremmin yksityisillä vuokra-asuntomarkkinoilla vuokralaisvalintaan vaikuttavia tekijöitä. Kyselyssä kerättyjä tietoja hyödynnetään järjestöjen työssä sekä tutkimustarkoituksiin.

Tämän kyselyn suunnitteluun ovat osallistuneet Moniheli ry, Suomen Vuokranantajat ry, Sininauhasäätiö sr ja VVA ry.

Kyselyyn vastataan anonyymisti ja vastaajaa ei voida tunnistaa vastauksista.

Kuinka montaa asuntoa vuokraatte?

- 1 vuokra-asunto
- 2-3 vuokra-asuntoa
- 4-5 vuokra-asuntoa
- 6-10 vuokra-asuntoa
- yli 11 vuokra-asuntoa

Käytättekö välittäjää vuokra-asuntojenne vuokraamiseen?

- Kyllä pääsääntöisesti
- Välillä
- En koskaan

Miten seuraavat asiat vaikuttavat vuokralaisvalintaanne, kun etsitte uutta vuokralaista?

Taloudellinen tilanne

	Erittäin negatiivisesti	Jokseenkin negatiivisesti	Ei positiivisesti eikä negatiivisesti	Jokseenkin positiivisesti	Erittäin positiivisesti
Hakija luottotiedot ovat kunnossa	☐	☐	☐	☐	☐
Hakija on töissä	☐	☐	☐	☐	☐
Hakija on opiskelija	☐	☐	☐	☐	☐
Hakija saa asumistukea	☐	☐	☐	☐	☐
Hakijalla on Kelan maksusitoumus vuokravakuuteen	☐	☐	☐	☐	☐

Miten seuraavat asiat vaikuttavat vuokralaisvalintaanne, kun etsitte uutta vuokralaista?

Asumishistoria

	Erittäin negatiivisesti	Jokseenkin negatiivisesti	Ei positiivisesti eikä negatiivisesti	Jokseenkin positiivisesti	Erittäin positiivisesti
Hakija on muuttamassa ensimmäiseen omaan asuntoonsa lapsuuden kodistaan	☐	☐	☐	☐	☐
Hakija on asunut Suomessa vain vähän aikaa	☐	☐	☐	☐	☐
Hakija on asunnottomana	☐	☐	☐	☐	☐
Hakijalla on vuokravelkaa	☐	☐	☐	☐	☐
Hakijalla on suositus edelliseltä vuokranantajalta	☐	☐	☐	☐	☐
Hakija etsii pitkäaikaista asuntoa	☐	☐	☐	☐	☐

Miten seuraavat asiat vaikuttavat vuokralaisvalintaanne, kun etsitte uutta vuokralaista?

Perhetilanne

	Erittäin negatiivisesti	Jokseenkin negatiivisesti	Ei positiivisesti eikä negatiivisesti	Jokseenkin positiivisesti	Erittäin positiivisesti
Hakija etsii asuntoa yksin	☐	☐	☐	☐	☐
Hakija etsii asuntoa puolisonsa kanssa	☐	☐	☐	☐	☐
Hakijalla on puoliso ja 1-3 lasta	☐	☐	☐	☐	☐
Hakijalla on puoliso ja 4 lasta tai enemmän	☐	☐	☐	☐	☐
Hakija on yksinhuoltaja	☐	☐	☐	☐	☐
Hakijalla on lemmikki	☐	☐	☐	☐	☐

Miten seuraavat asiat vaikuttavat vuokralaisvalintaanne, kun etsitte uutta vuokralaista?

Henkilökohtaiset tekijät

	Erittäin negatiivisesti	Jokseenkin negatiivisesti	Ei positiivisesti eikä negatiivisesti	Jokseenkin positiivisesti	Erittäin positiivisesti
Hakija on eläkeikäinen	☐	☐	☐	☐	☐
Hakija on alle 20-vuotias	☐	☐	☐	☐	☐
Hakija on oletettavasti suomalainen	☐	☐	☐	☐	☐
Hakija kuuluu etniseen vähemmistöön	☐	☐	☐	☐	☐
Hakijan äidinkieli ei ole suomi	☐	☐	☐	☐	☐
Hakija on oletettavasti nainen	☐	☐	☐	☐	☐
Hakija on oletettavasti mies	☐	☐	☐	☐	☐
Hakija tupakoi	☐	☐	☐	☐	☐
Hakija pukeutuu huomiota herättävällä tavalla	☐	☐	☐	☐	☐
Hakija on vammainen henkilö	☐	☐	☐	☐	☐

Kysely yksityisille vuokranantajille vuokralaisvalintaan vaikuttavista tekijöistä

sivu 2

Onko vuokra-asuntoihinne ollut hakijoina ulkomaalaistaustaiseksi olettamianne henkilöitä

- Kyllä
 Ei
 En tiedä

Oletettavasti ulkomaalaistaustainen henkilö, jolla on luottotiedot kunnossa, hakee vuokra-asuntoanne.
Vaikuttavatko seuraavat tekijät negatiivisesti vuokrauspäätökseenne?

	Ei	Jonkin verran	Kyllä
Hakijan heikko suomen kielen taito	☐	☐	☐
Hakijan heikko englannin kielen taito heikon suomen kielen lisäksi	☐	☐	☐
Omat valmiudet asioida englanniksi	☐	☐	☐
Hakijan alkuperä yleisesti	☐	☐	☐
Huoli naapureiden suhtautumisesta	☐	☐	☐
Omat aikasemmat kokemukset samaa alkuperää olevista vuokralaisista	☐	☐	☐

Muu, mikä?

Oletteko vuokranneet asuntojanne ulkomaalaistaustaiseksi olettamallenne henkilölle?

- Kyllä
 Ei
 En tiedä

Jos olette vuokranneet asunnon/asuntojanne ulkomaalaistaustaiseksi olettamallenne henkilölle, mitkä tekijät vaikuttivat päätökseenne eniten?

Mitkä tekijät vaikuttivat päätökseenne eniten, jos päätitte olla vuokraamatta asuntoa ulkomaalaistaustaiseksi olettamallenne henkilölle?

Mitkä tekijät lisäksi voisivat valmiuttanne vuokrata asuntoja ulkomaalaistaustaisiksi olettamillenne asunnonhakijoille?

Välivuokrausmalli

Oulun kaupungissa on käytössä välivuokrausmalli, jossa kaupunki vuokraa asunnon yksityiseltä vuokranantajalta ja edelleen vuokraa sen ihmisille, joiden on itsenäisesti vaikea löytää asuntoa.

Kaupunki maksaa vuokran ja sitoutuu korvaamaan vuokranantajalle sellaiset asunnon vauriot, jotka eivät mene tavallisen kulumisen tai kotivakuutuksen piiriin. Vuokrasopimuksessa kaupunki edellyttää asukasta sitoutumaan asumisohjaukseen. Kaupunki ei käytä taloudellisia kannustimia vuokranantajille.

Olisitko kiinnostunut vuokraamaan omistamianne asuntoja välivuokrausmallin kautta, jos sellainen olisi kunnassanne käytössä?

- Kyllä
- En
- Kyllä, jos

Haluatteko vielä lisätä jotain vuokralaisvalintaan liittyvää?

Kysely yksityisille vuokranantajille vuokralaisvalintaan vaikuttavista tekijöistä

Taustatiedot

Kuinka pitkään olette toimineet vuokranantajana?

- alle 5 vuotta
- 6-10
- yli 10 vuotta

Missä kaupungeissa teillä on asuntoja vuokralla? Voit valita useita

- Helsinki
- Espoo
- Vantaa
- Tampere
- Turku
- Oulu
- Jyväskylä
- Kuopio
- Lahti
- Muut kaupungit ja kunnat

Minkä kuntoisia vuokra-asuntonne pääosin ovat?

- Erinomainen
- Hyvä
- Tyydyttävä
- Välttävä

Ikä

- 18–25 vuotta
- 26–35 vuotta
- 46–55 vuotta
- 56–65 vuotta
- yli 65 vuotta

Sukupuoli

- Mies
- Nainen
- Muu
- En halua määritellä

Ammattiryhmä, johon katsotte lähinnä kuuluvanne

- Johtavassa asemassa toisen palveluksessa
- Ylempi toimihenkilö
- Alempi toimihenkilö
- Työntekijä
- Yrittäjä tai yksityinen ammatinharjoittaja
- Maatalousyrittäjä
- Opiskelija
- Eläkeläinen
- Kotiäiti tai koti-isä
- Työtön
- muu

Oletteko Suomen Vuokranantajien jäsen?

- Kyllä
- Ei

Kysely on anonyymi.

Kyselyn aineistoa hyödynnetään järjestöjen toiminnassa sekä tutkimuskäyttöön.

Jos teihin saa olla jatkossa yhteydessä mahdollisen haastatteluaineiston keruun osalta, niin voitte jättää yhteystietonne tähän.

Yhteystietoja ei yhdistetä kyselyn vastauksiin.

* Annan luvan tietojeni säilyttämiseen yleisen tietosuoja-asetuksen mukaisesti edellä mainittuun tarkoitukseen. Tiedot säilytetään voimassaolevaa tietosuojalainsäädäntöä noudattaen.

Monihelin rekisteriseloste löytyy: <https://www.moniheli.fi/tietosuoja/>

Kyllä

Lisätietoja kyselystä

Veera Vilkama
Katto-toiminta | Katto program
Päällikkö | Manager
Moniheli ry | Network of multicultural associations in Finland
p. +358 50 309 3961
etunimi.sukunimi@moniheli.fi